

SZABADSÁG

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

DEC 1 1919

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Bolvardi lapok: Magyar Híradó, Magyarok Cella, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Naplap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 289. SZÁM.

HARMONADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szedra, 1919. december 10.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A Bányásztrajk Legutolsó Órái

WILSON MÉG NEM AKAR SZAKITANI CARRANZÁÉKKAL.

Fall szenátorhoz intézett levelében megköszönte, hogy miért ellenzi javaslatát.

A külügyek intézésébe nem enged beleszólni az Elnök

WASHINGTON, dec. 8. — Wilson elnök levelet írt Fall szenátorhoz. A levélben úgy nyilatkozik, hogy nem szeretné, ha a kongresszus elfogadna olyan javaslatot, mint amintő Fall szenátoré, amely tudvalevően azt kívánja, hogy kérsék fel az Elnököt a mexikói Carranza kormányával való diplomáciai viszony megszakítására.

Wilson elnök annak a reménynek adott kifejezést, hogy minden törvényhozó helyesíti azt az állítást, hogy a kormány külpolitikájának irányítását az alkotmány az elnökre, még pedig egyedül az elnökre bízta.

Az érdekes levél így szól: "Köszönöm, hogy szíves volt beszédelém nélkül teljesíteni azt a kérésedet, hogy küldje meg nekem a mexikói ügyekkel foglalkozó bizottság által a külügyi bizottsághoz intézett jelentésnek egy példányát. A jelentést a legnagyobb gondossággal érdeklődéssel fogom tanulmányozni. Mindaz, amit Ön a múlt pénteken mondott nekem a vizsgálatról, arra enged következtetni, hogy igen fontos dolgokat találunk benne.

"Arra kér Ön, hogy fejezzem ki, mi az óhajom arra a függő javaslatra vonatkozóan, amelyre Ön és Hitchcock szenátor felhívta a figyelmemet. Örömmel és a legnagyobb őszinteséggel felelem, hogy nem szeretném látni, hogy a kongresszus ilyesféle javaslatot fogadna el.

"Ellenkeznek az ami alkotmányos szokásainkkal s nagy zavart idézne elő a mi külügyeink irányítását illetőleg.

"Bizom abban, hogy minden törvényhozó támogatja azt az állítást, hogy a mi kormányunknak a külföldi kormányokkal való viszonyának irányítását az alkotmány az elnökre, és pedig egyedül az elnökre bízta.

"A kongresszusnak csak egy házat rendel az alkotmány az Elnök mellé tanácsadóra és a szenátus csak akkor kell, hogy tanácsot adjon, amidőn az elnök elégetti hozzáfutól idegen állammal való szerződés kötését és olyan diplomáciai képviselő kinevezését illetőleg, akik külföldi országok fővárosában ennek a kormányának nevében beszélnek.

"Az egyetlen biztos út, szerintem az, hogyha ragaszkodunk az alkotmány által előírt módhoz. Igen messze elhaladhatnánk, ha attól eltávolodunk."

"Az elnök levelenek vétele után Lodge szenátor, a külügyi bizottság elnöke értekezletre hívta Fall szenátort és Brandegee connecticuti republikánus szenátort és egy-két pernyi társalgás után elhatározták, hogy egyelőre nem tesznek újabb lépést a mexikói helyzettel illetőleg.

"Mi csak segíteni akartunk, — mondotta Lodge, — de most már az egész mexikói kérdés elintézésé az Elnök dolga. A felelősség az ő vállán van. Hadd maradjon ott."

Valószínű, hogy Fall szenátor még ma megköszönte, hogy miért nyújtotta be a diplomáciai viszony megszakítására irányuló javaslatát.

"Népsöpredék Akadémiája"

A budapesti "Az Est" október 22-diki számának vezércikke.

REND A VILÁGON,

béke az emberek közt addig nem lesz, a mig az orosz bolsevik uralom végképp meg nem lesz döntve és gyökerestől ki nem lesz irtva. Ezzel mi, a kik ismerjük a bolsevizmust és annak eszközeit, tisztában vagyunk. Eppen ezért fokozott izgalommal olvassuk azokat a táviratokat, amelyek azt újságolják, hogy Judenics tábornok csapatai bevonultak az égő Pétervárra. Kívánjuk és kívánják velünk együtt a világ összes népei, hogy a hir igaz legyen.

Adjá Isten, hogy az orosz ellenforradalmi seregek valóban végezzenek a bolsevik idegen zsoldosával. Szűnjék meg végre Lenin és Troekij rémuralma, füstöljék ki a moszkvai agitátor akadémiát, a hol a világ minden tájáról összereseglett népsöpredéket tanítottak hazagyilkosságra.

Nincsen a világon ország, amelyben nyugodtan alhatnak addig, mig Oroszországban Lenin az ur, a mig az orosz pénzügyomda, amely a legkülönb a világon, zavartalanul hamisítja a dollárt, a frankot, a márkát, hogy ezzel a hamissal pénzeleket vásároljanak az agitátorok a pokolnak.

Lenin fel akarta gyujtani a világot. Egyetlen lángtengerben akarta pusztulni látni mindazt, a mit az emberiség ezredékek munkájával alkotott. Ez a rettenetes ember meg akarta semmisíteni az emberi kéz és emberi elme minden eddig elért eredményét. Azt akarta csinálni az egész földről, a mivé Magyarországot tette. Elpredálni az állam és a magános ember vagyonát. Elvenni minden szerzeményét, jeggyürüjétől utolsó ingéig, szabadságától vallását, Elvenni a munkástól a gyárat, az iparostól kis műhelyét, elvenni minden jóra való emberből az életkedvét, a becsvágyát.

Áldja meg Judenics kardját minden igaz lélek, hogy messe le a szörnyeteg fejét. Ha Oroszország felszabadul, az az egész világ megszabadulását jelenti. Attól a naptól fogva kezdődik majd a világ gyógyulása. Attól a perctől fogva ismét érdemes lesz küzdeni, dolgozni, mert a mig Leninék élnek, minden munkánk és eredményünk állandó veszedelemben forog.

A LENIN-FIUK ALDOZATAI.

BUDAPEST, dec. 8. — Az ügyesség befejezte a bizonyítékok felvételét ama kommunista büntetés tárgyalásán, akik Kun Béla uralma alatt gyilkolták és rabolták. Dr. Váry főügyész kimutatta, hogy Orosz és Szamuely családjai, az orosz "Lenin-fiúk", az orosz bolsevizmust terjesztették.

NÉMETEK SZÖVIK AZ I. W. W. ÜGYEK VÖRÖS FONALAIT

A szövetségi detektívek szerint az I. W. W. forradalmat akar csinálni az országban és ebben a németek segítik.

A német I. W. W.-nak egyre több tagja lesz. Terjesztik a gyűlöletet.

WASHINGTON, dec. 8. — Hatósági emberek kijelentették, miszerint biztos tudomásuk van arról, hogy megalakult Németországban az I. W. W. és átvette magát teljesen azoknak a szabályoknak, amelyek alatt az amerikai kollégák élnek. Ez a szervezet sokban segíti az amerikai testvérszervezetet, főleg abban, hogy forradalmat csináljon az Egyesült Államokban. Az elégedetlen amerikai németeket is be akarják vonni a forradalomba.

A jeleintés szerint az I. W. W. szervezet kiterjedt már Ausztriára és Magyarországra is. A hamburgi fióknak harmincezer tagja van. Ez a fiók küldött az amerikai német munkásokhoz körlevelet, amelyben felszólítják őket, okvetlenül lépjenek be az I. W. W. szervezetbe s úgy jöjjenek haza. Aki itt tagja a szervezetnek, az odahaza is az lesz, illetve marad.

A forradalom előkészítésének tervét a maga teljességében akarják a szövetségi detektívek tudni és emiatt a vizsgálat tovább folyik.

AZ ANTÁNT MÁR NEM AKARJA A BÉKEZÁRADÉKOT.

A szövetségek már hajlandók engedni a békezáradék szigorúságából. — A scapa flowi kártérítés Hága elé kerül.

Megkönyvitették az okkupációs feltételeket is a szövetségek.

PARIS, dec. 8. — A szövetségek mind hozzájárultak ahhoz a tervhez, hogy a német békeszerződés záradékát nyelvisegesen, tekintettel arra, hogy Németország nem volt hajlandó a záradékot a mostani szövegében elfogadni.

A németek ragaszkodtak ahhoz, hogy a scapa flowi kártérítés ügye a hági békebizottság elé kerüljön. Kijelentették, hogy csakis abban az esetben hajlandók a záradékot aláírni, ha a szövetségek ebbe beleegyeznek. Ezért élesedett ki a helyzet. Most, hogy a szövetségek hajlandók ezt az ügyet a hági békebizottság előtt tárgyalni, a helyzet ismét felvetette régi képét. A békeszerződés záradékától különben igen sokat kihagytak a szövetségek, olyasmint, ami ellen a németek tiltakoztak. Párisban most már biztosra veszik, hogy a német békeküldöttök minden további nélkül alá írják majd a szerződés záradékát.

A legfontosabb két dolog, a mit a szerződés záradékából kihagytak a szövetségek: a balti tartományokat a németeknek nem kell kiüríteni és a béke feltételésként, a szövetségek nem tartanak hádsereget Németországban abból a

Visszatérnek a "Vörös Paradicsomba" a nagyszáju izgatók

EMMA GOLDMAN ÉS ALEXANDER BERKMAN

Megkezdtek a nagytakarítást a szövetségi hatóságok és erősen eszközökkel dolgoznak, hogy megintítsák Amerikát a vörös mélytől. Az első "áldozatok" között Emma Goldman és Alexander Berkman, a bolsevikizmus legtehetségesebb szájú apostolai, akik sok ezer beszédben hangzottak, milyen paradicsomi az élet a vörös Oroszországban és egyetlen helye van ma a világ munkásságának és ez a hely Lenin birodalmában.

Az amerikai hatóságok teljesíteni akarják most a nagyszájú izgatásait és minden köztudott nélkül elzárják őket vagyis tanyájára.

De a vörös apostolok nem akarnak menni, ék csak másoknak kínálják a bolsevik paradicsomot és most elszánt harcot kezdenek a bíróság előtt, körömszakadtáig tiltakoznak, hogy ne deportálják őket, ne szállítsák őket a "vörös paradicsomba".

A DÁN KORMÁNY A SZÁRAZ DÖNTÉS LE AKAR MONDANI MÉG ISMERETLEN

A dán kormány nem akarja egész Schleswigt annekktálni, a nép azonban amellett van, hogy kell az országgrész.

A legfelsőbb törvényszék még nem hozta nyilvánosságra döntését.

A nedvesek reménye egyre fogy a késő következtében.

WASHINGTON, dec. 8. — A legfelsőbb törvényszék ma sem hozta még nyilvánosságra a háborús italtilalom alkotmányosságára vonatkozó döntését.

Az a körülmény, hogy a döntés szövegének befejezése megtörtént és a joghatóság elmulasztotta a nedvesek reményességét. Szerintük a lehető legjobb eredmény az lehet, hogy 30 napig szabad lesz italt mérni a nedves államokban, ha a döntést a jövő hétön kihirdeti a törvényszék és kedvező lesz ar rájuk nézve.

Azokban az államokban, amelyek, mint Ohio is, szárazak, nem változtatna a helyzetet, ha a fő törvényszék azt mondaná is ki, hogy a háborús italtilalom alkotmányellenes.

ÖNGYILKOS VIZSGALÓBÍRÓ.

BUDAPEST, dec. 8. — Kovács bíró, aki gróf Tisza István meggyilkolása ügyében a vizsgálatot vezette, öngyilkosságot követett el. Tegnap délelőtt a törvényszéki palota harmadik emeletének ablakából leugrott s halálra esett.

BIZTOSRA VESZIK, HOGY WILSON AJÁNLTÁT A Bányászok Elfogadják

TÓTORSZÁGBAN MINDEN CSENDES MONDJA SROBÁR

A tót miniszter Prágában élesen elítélte Hlinkának és Jehlicskának magyar-párti izgatásait.

Szerinte a tót nép híven kitar a cseh "testvérek" mellett.

Mint a Prager Tagblatt november 16-iki száma megemlíti, Srobár Lőrinc a cseh-szlovákiai tót miniszter a főispánoknak és a képviselőknek konferenciájára Prágába érkezett és a sajtó részére nyilatkozott is. Kijelentette Srobár, hogy az Arvában és Szepesben tartandó népszavazás eredményétől nem fél, mert biztos abban, hogy ezek a területek nem akarnak Lengyelországhoz tartozni. Ezután kitért Hlinkának és társainak izgatására is. Elmondotta, hogy ezek egyike Jehlicska pátr, már elvesztette minden szegénységét és egész nyíltan agitál, hogy Tótország szakadjon el a cseh-szlovák köztársaságtól és csatlakozzék Magyarországhoz.

Jehlicska nemrég intervjut adott egy magyar hírlapíróknak és elmondotta, hogy Hlinka odahaza Tótországban, Jehlicska Budapesten, míg a többiek Svájcban, Lengyelországban és Amerikában agitálnak az elszakadás mellett. Srobár szerint ez az agitáció nem vert gyökeret a tót nép lelkeiben, amit legjobban bizonyít az, hogy a nép a főbbönök eltávolítása után teljes békeségben él és "nagyon szereti az exponált állásban levő cseh tisztviselőket."

Srobár kijelentette, hogy a viszonyok Tótországban jelenleg igen jók, vannak ugyan egyes lapok, amelyek olyan híreket közölnek, mintha az ország szétomlóban lenne, azonban ezek a hírek alaptalanok.

Kitért azután a községi és a parlamenti választásokra is, a melyek az általános tiikos szavazás alapján fognak megjelenni, olyképp, hogy a kisebbségek képviselői és biztosítva lesz. Kijelentette, hogy a szüdbök az utóbbi időben közeledni próbáltak a tót néphez. Arra figyelmeztette a szüdböket, hogy ehhez az irányhoz ragaszkodjanak és, hogy szakítsanak az állam és egyház szétválasztásáért célzó agitációkkal, mert csak így remélhetik azt, hogy az irányukban tapasztalt ellenszenv eltűnik.

Végül kitért a Tótországban megtartott népszámlálás adataira, amelyek szerint az országban 2.940.374 ember él, a kik közül 1.940.980, vagyis 66,3 százalék a tót, 665.703, vagyis 22,5 százalék a magyar, 134.761, vagyis 4,7 százalék az orosz, 143.322, vagyis 4,7 százalék a német, 55.608, vagyis 1,8 százalék a más nemzetiségű. Ezek a statisztikai adatok, szerinte azt bizonyítják, hogy Tótország földje a számbeli túlsálynál fogva elsősorban a tótoké.

MINDEN OLVASÓNK, KI ELOFIZETÉSSEL NINCSEN HÁTRALEKBAN, KARÁCSONYRA EGÉSZ BIZTOSAN MEG FOGJA

A beérkezett jelentések szerint az Indianapolisban holnap összeülő bányászgyűlésen keresztül meggy az egyeztető tervezet és a sztrájk azonnal megszűntetik. — A bűnvádi tárgyalás nem is tartják már meg. — Emelkedik a szénhiány.

INDIANAPOLIS, dec. 8. — A Wilson által szombaton előterjesztett egyeztetési tervezet megbeszélése holnap gyűlének itt össze a szénbányászok vezetői, azonban már ma olyan hírek jönnek az ország minden részéből, amelyekből következtethetően a bányamunkások már nagyban készülnek arra, hogy a konferencia nyomán a munkába azonnal visszatérjenek.

A holnapi gyűlésen John L. Lewis, a bányászunio elnöke és William Green, annak a titkára fogják előterjeszteni azt a tervezetet, amelyben meg szombaton állapotok meg Washingtonban, a Palmer igazságügyminiszterrel és Tumulty elnöki titkárral tartott konferenciá során.

Az elnök tervezete. A kiszivárgott hírek szerint az elnök a következő egyezkedési tervezet terjesztette elő: Először: A bányászok azonnal visszatérnek a munkába és megkapják azt a tizenegy százalékos béremelést, amelyet a bányatulajdonosok Garfield főtárgyalásán ajánlatára ajánlottak meg nekik.

Másodszor: Az elnök egy külön bizottságot fog kinevezni, amely a létfenntartási költségeket és a bányász ág viszonyait tanulmányozás tárgyává teszi és amennyiben azt találja, hogy a bányászokat a körülmények tekintetbevételével a tizenegy százaléknál nagyobb béremelés illeti meg, ezt meg fogják kapni, meg pedig visszamenőleg, az egyezség megkötésének napjától kezdődő hatályval.

Tekintettel a szénstrájk során várható egyezsége, elhalasztották annak a rendkívüli Grand Jurynek az üléseit, amelyet azért hívtak egybe, hogy a szénbányatulajdonosok és a bányászoknak a dolgait vizsgálta tárgyává tegye. Egyelőre Anderson bíró holnapra nyitotta el ennek a Grand Jurynek a tárgyalását. Közben továbbra is fog Palmer igazságügyminiszterrel, akivel megbeszéli a dolgot. A kettő tanácskozása után fog majd csak eldőlni az, hogy egyáltalán lesz-e szükség a Grand Jury tárgyalására.

Az hiszik, hogy a kormány egyben szüneteltetni fogja a bírói parancsok állítólagos hatályát.

(Folytatás a 3-ik oldalon)

MAJDNEM KESZEN VAN MÁR

A SZABADSÁG 1920. ÉVI NAGY KÉPES NAPTÁRA

A Szabadság szerkesztősége és nyomdai műintézete elkövetett minden lehető, hogy ez a naptár felülmuljon minden előző naptárt tartalomban és kiállításban egyaránt.

Karácsonyi ajándékként kapja minden egyes előfizető, a ki hátralekban nincsen és csomagolási és szállítási költség fejében

25 centet beküld

Ha tehát a gyönyörű karácsonyi ajándékot meg akarja adni a barátjainak, szülei, rokonai, ismerősei, ha hátralekban van és küldjön szállítási és csomagolási költség fejében

25 centet

SZABADSÁG
The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
Published daily except Sunday the thirtieth year by
The Szabadsag Printing & Publishing Co.
An Ohio Corporation, 8 (K. Casara, President; Dr. Andrew Csorna, Sec'y-Treas.)
Founded by: **K. T. Kohányi** Alapították: **Kohányi Tihányé**
DR. ANDREW CSORNA, Editor. Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 3535. Cuy. Central 4231.
CLOZETTESI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$2.00
Külföldön: egész évre: \$4.00. Félévre: \$2.00. — CLEVELAND VÁROSA
ÉRTÉKESÍTÉS: \$2.00. FÉLÉVRE: \$1.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States
and Canada one year: \$2.00, half year: \$1.00. — Foreign countries: one year: \$4.00,
half year: \$2.00. — Cleveland one year: \$2.00, half year: \$1.00.
Printed at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through
the mails as Second Class Matter.
New York-i irodánk címe: **Eastern Office**
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Czefvezető: **Joseph Horváth, Manager.**

Friedrich első ellenforradalma

(A Pesti Napló 1919 október 18-iki számából.)

Friedrich István tulajdonképen két ellenforradalmat szervezett. Az első, melyet a Károlyi-regime eszende — és aljas — bolshevizmusa ellen csinált, csodálatosképp a kitarjadt organizáció dacára nem sikerült, míg a második, — mely szervezetté dologában meg sem közelítette az elsőt, de ennek folyamánya volt, — szinte játszi könnyűséggel vezetett eredményre.

Friedrich szerepe a Károlyi forradalomban ismeretes. De arról már kevesen tudnak, hogy a forradalom után milyen gyorsan tagadta meg egy a forradalmat, mint Károlyit. Még hadügyi államtitkár volt, amikor szembefordult a hadsereg felbomlasztóival a Lovászy-eszoprtban, majd hivatalában is elégedetlenségének adott nyílt kifejezést. Lehet, sőt valószínű, hogy Böhmék és Pogányék ezért nyirbálták meg Friedrich hatáskörét, ami azonban Friedrichet egyáltalában nem zavarta meg abban, hogy már hivatalában rendszeres és céltudatos aknamunkát indított a Károlyi-rendszer ellen. Szüzetéseit elsősorban környezetében kereste a hadügyminiszteriumban nem volt nehéz már akkoriban elkészítenie tiszteket — főleg vezérkarikak — egész tömegére akadni. Ezek segítségével fogott tehát munkához, hogy fantasztikusan hangzó terveit megvalósítsa.

Az első lépés a fővárosi polgárság felgyűlése volt. Ezt még Károlyiék is helyeselték, — de sajnos a polgárság nem állt a helyzet magaslatán s nem vette komolyan, — sőt "komondor-egységültek" esufolta a házörzés minden megalakított fegyveres polgári szervezetek. Friedrich ezért a vidékkel próbálkozott meg s a jómódu parasztokat, a gazdatársadalmat kezdte el felgyűléseztetni. Minden gazdának, akinek saját földje volt, legalább egy Mannlicher és munióit akart juttatni, hogy az állami szempontból megbízható parasztság kellő erővel lépessen fel a falvak destruktív elemei ellen. Alig, hogy ezt az akcióit megindította, az erdélyi határon álló székely ezredek felé terelődött figyelmé. Amilyen jól látta a bolshevizmus elközeledését, épp oly biztosan tudta, hogy a székely fiúk soha sem veszik be ennek népboldogító hazugságait, s azért Friedrich Kratochwill csapatának önállósítására, Károlyitól való függetlenítésére törekedett. E célból nagyobb állami pénzeket — ha jól emlékszem 30-40 milliót — utaltatott ki e sereg részére, hogy az szükség esetén — ha a fővárosba kellene jönni "rendet csinálni" — megfelelő anyagi eszközökkel is rendelkezzenek.

Mikor a talaj kellőképp elő volt már készítve, Friedrich egyik kedvelt és nagyképzett vezető vezérkari tisztje kíséretében — aki még most is mellette van, — valamelyik zimankós decemberi estén felkereste József főherceget, hogy terveihez beavassa. A főherceg nem látván elkerülni az időt az akcióra, természetesen nem kapcsolódott bele, — azonban nagy édeklődéssel kísérte az első, talán egyetlen komoly ellenforradalmi mozgalmat, mely szélesebb rétegekbe akkor terjedt, amikor Friedrich kénytelen volt elhagyni államtitkári állását s mátyásföldi gyárába vonult vissza. Itt érintkezett — néha éjjel, legtöbbször üzleti érintkezés címén — bizalmasaival s itt szötte a messze elágazó összekülvés szálait.

Mert valóban messzire terjedt ez az ellenforradalom. Friedrichnek Stockholmban, Lengyelországban, sőt Ukrajnában is jelt megbizottak, akik ott felmentő magyar seregeket toboroztak, — utóbbi helyen állítólag már 8000 felszerelt ember állott fegyverben; — Olaszországgal pedig két uton is megpróbált érintkezést keresni, hogy ottani, meg nem mételezett hadifoglyainkból csapatokat boesásának haza az ország megmentésére. Hogy mindebből mi volt, illetve mi lett volna komolyan megvalósítható, azt ma már nehéz megállapítani.

Friedrich működése nem került el a mátyásföldi munkásság figyelmét, akik egy gyűlésen elhatározták, hogy agyonverik. Ekkor Friedrich odament közejük s tagadhatatlanul megnyerő fellépésével lecsillapította őket.

— De azt se bántam volna, ha agyonvernek, — szokta mondani, ha ez az ügy szóba került, — mert így ebben az országban, ahol Károlyi-féle csirkefogók ugys tönkre tesznek mindent, igazán nem érdemes élni. — Károlyira különben nagyon haragudott s politikusként egész szokatlan könnyelműséggel üzent meg neki, hogy "ne ártatlanokat zaklasson házkutatással, hanem hozzá küldje a rendőreit, mert ugys ő fogja őt megbuktatni."

Egész márciusig tartottak az előkészületek. Addigra kiváló vezérkari tisztet kidolgozták a puccs regényes és részletes tervét. Arról volt szó, hogy a fővárosban az összekülvésben részes tisztit és hivatalnokit szervezzék egy éjszaka magához ragadva a hatalmat s azt megvédi, míg a "fehér vidékekről" megfelelő segítség érkezik. Különösen Lehar ezredes nyugatmagyarországi csoportjára számítottak, de azért közelebből is jött volna karhatalom. Számolni kellett azzal, hogy a munkásság legnagyobb része nyíltan a bolshevizmus felé hajlott s ezek — akkor még — a véres felfordulást nem riadtak vissza, ha bitörtel hatalmukat látták veszélyeztetve. Épp ezért a terv az volt, hogy éjjel egy órakor elfogják Károlyit és a kormányt, — ugyanekkor lefegyverzik az aludni tévő népörséget és megszállják a fontos centrumokat és akkoriban majdnem üres kaszárnyákat.

A város maga körzetekre volt osztva s a külvárosi utcákon reggelre fegyveres ellenforradalmárokkal telt teherautók robottak volna végig, megakadályozandó azt, hogy huszonnégy óráig bárki is az utcára lépjen. Így módon lehetett volna elérni azt, hogy a "vörösök" nagyobb csoportokba verődjenek s miután remélhető volt, hogy a megalakuló új kormány hívására a közelben álló entente-csapatok — a politikától függetlenül — is bevonulnak a rend fenntartására, ... számítani kellett a sikerre.

S Friedrich számított is rá rendületlenül. — Egy célohm van, mondotta, — jóvá akarom tenni azt, amit a forradalom bünei az országnak ártottak és ez legközelebb meg is fog történni. — Erdekes, hogy akkor egyáltalában nem akart egykor egyáltalában nem akart miniszterelnök lenni, hanem ezt a szerepet Lovászynak szánta.

Hogy Lovászy be volt-e avatva az ellenforradalom tervébe, azt nem tudom, mert a résztvevők csak a rájuk tartozó részleteket ismerhették, — de bizonyos, hogy amikor a kivitelezés került volna a sor, a politikások rettentek vissza. Sőt volt egy pillanat, amikor maga Friedrich is habozott. Március 18-án volt, egy nappal azelőtt, hogy a puccsot meg kellett volna csinálni: akkor már nem volt titok, hogy Kunfi Svábjában lepakított az orosz bolshevikkel, s hogy Pogány még azon a héten magához akarja ragadni a hatalmat. — A katonák, az ellenforradalom vezérkara, okvetlen meg akarta előzni a bolshevizmus kitérését s azt üzenték Friedrichnek, hogy a puccsot csinálják meg rögtön, azonnal, még aznap éjjel. Friedrich épp egész napi agitációs körújáról tért kocsin vissza, fáradt volt, poros és lázas s az üzenetre ingadozott. A politikások nélkül nem merete elszánni magát a puccsra.

— Talán nyerünk egy pár napot, — mondotta — talán a bolsik még nincsenek egészen

A RABLÓK BUCSUJA.

A Neues Wiener Abendblatt című bécsi lapnak november tizenegyedik számában igen jellemző cikk jelent meg, amelyet alább egész terjedelmében közlünk. A cikk minden néi jobban bizonyítja azt az undort, azt a megvetést, amely a külföldön a románoknak magyarországi megszállási módszerét fogadta. Sovány vigasztalás ugyan, de mégis csak vigasztalás az, hogy a szörnyűségeket az egész világ elítélte. A cikk a következő:

HECCELŐDÉS.

A legarcátlanabb guynak egy bizonyos nemével készültnek a románok Budapest kiirtására. A szerencsétlen országot kiszípolyozták úgy, ahogyan azt még fennhíjás győző legyőzött országgal soha meg nem cselekedte. A Kun Béla kormányának összes elkövetett rémocelemeknyei messze mögötte maradtak annak a feneketlen gonoszságnak, amely a románok, az erősebb jogát a legmesszebbmenő határokig kihasználva, Magyarországon tanyát vertek.

Vasuti felszerelési anyagokat, gyári felszereléseket, egészségügyi eszközöket, a földművelés mindennemű eszközeit kiméletlenül rabolták el, hogy azaz a győzedelmes országot gazdagítsák és minden túlszá nélkül bátran megállapítható az, hogy a történelem még a legstótebb időkben sem igen tud hasonló példát felmutatni egy legyőzött ország teljes elvéreztetésére a győző keze alatt.

És most a végén, ahelyett, hogy, mint jónevelt rablókhoz illik, a zsákmányukat szépen csendesen kilanálnának, buccszással egy kiálványintézmény Budapest lakosságához, amely a maga jól megőrzött frázis-szerkezetével a legrefináltabban kispuskálta guynak a hatását kelti.

A román hadsereg parancsnoka és a kormány meghatalmazottja a legzseméretlenebbül azt jelentik ki, hogy a román hadsereget "az emberséges kötelesség teljesítésének és a jogaik igazgatók gyakorlásának" érása tölti el.

A legklasszikusabb zsidóhecek országának a képviselői azt a tanácsot adják a magyaroknak, hogy mindennemű válásos üldözéstől tartózkodjanak és, hogy erre még a guynak a koronáját is feltegyék, kössenetet mondanak a főváros lakosságának azért a korrek megatartásért, amelyet a megszállás ideje alatt tanusított. Ugyanannak a fővárosi lakosságának, amely a román megszállás egész ideje alatt még móccanni és mulckanni sem mert, amelyet a sajtószabadságnak a legparányibb morzsáját is megvonták, amelyet a szó szoros értelmében legmentesen zártak el a külfölddel való mindennemű érintkezés lehetőségétől.

Magyarország a háború utolsó ideje alatt elkövetett ugyan hibákat, azonban a bolshevizmus rémuralma, ennek nyomán az ország kiszákmányoltatása a románok által és végül ez a buccszálvány igazán tulmegy a szerencsétlenségnek emberileg elképzelhető határain és sokkalta nagyobb büntetés, mint amit a szerencsétlen ország megérdemelt.

Most már egészen nyíltan megállapítható az, hogy nincsen rosszabb üzlet, mint az elvesztett háború.

készen. — Sajnos tévedett. Amazok már egészen készek voltak rázba, akik egy automobil el-s két nappal később hatalomra jutott a kommunizmus, mely hosszú időre megbénította Friedrich ellenforradalmi szervezetét. Az összekülvők legtöbbször elmenekültek, sokat elfogták s a kormány Friedrich is csak a kommunizmus bukása után látta elérkezettnek az időt arra, hogy egy merész sakkhúzással magához ragadja a hatalmat.

Akik közelről ismerik Friedrichet, azt monják, hogy — sajnos — ez az akció sem sikerült úgy, ahogy szeretete volna, mert Friedrich eredetileg nem akart itt zsidóüldözést, hanem egy liberális, sőt radikális politikát. Csak később szánta rá magát arra, hogy azt csinálja, ami leginkább megatarthatja a hatalomban.

NAGY ÖRÖM A KOPASZOKNAK.

Ha Miss Louisa Guenther felfedése tényleg beválik, akkor nem lesz már üres reklám az a mondás, hogy: "Nincs több kopasz fej!"

Miss Louisa Guenther, aki Wehawkenben, N. J. az ottani egyik nagy közhíves superintendent, azt állítja és bizonyítani is hajlandó, hogy a férfi szépség egyik átkától fog sikerülnie hamarosan megszabadítani a férfinetmet. Miss Guenther szerint elkövetkeznek hamarosan a parókakészítőknek a konyva, az az idő, amikor dus hajkorona fog megteremni azon a tar koponyán is, amelyről már régen kimondották az ítéletet, hogy ott bizony "nem nő fü többet soha!"

Miss Guenther határozottan kijelentette, hogy ő megtalálta a kopaszág esodabalszámát, a melynek áldásos hatása hajkoronát varázsol meg a legtarabb koponyákra is. Ez a esodabalszam pedig nem más, mint az iodine.

Nemrégiben egy tizenegy

esztendősi fiut hoztak be a kórházba, akik egy automobil el-sített. A superintendent csodálkozva látta, hogy a feje olyan sima, mint egy jófajta billiárdgolyó. A fiu elmondotta, hogy ötvenes korában agylázban szenvedett és "lassanként egészen kihullott a haja".

Miss Guenther ekkor határozta el, hogy a tiz százalékos iodine oldattal kísérletezni fog. Rövid idő alatt a fiúnak nömi kezdett a haja és most olyan sűrű hajboglya fedi a fejét, hogy a fésű is alig tud áthatolni rajta.

A felfedező meg van győződve arról, hogy az iodine más koponyákon is ugyancsak fogja eredményezni.

(Bár igazna lenne, — mondja az, aki e sorokat írja és vele együtt sok millió felebarátja.)

Ha az 6-hazába akar utazni,

hajójegyért forduljon bizalommal hozzám, mielőtt utnak indul.

UTLEVELET
és az utazáshoz szükséges okmányokat pontosan megszerzem és faradságomért nem számított semmit.

UTAS AJÁNLAT
megyőröm az itteni állomáson is személyesen hajóra ütemem Tiszta kényelmes szállás rendelkezésére áll utasaimnak mindenkor házában. Jelentkezzen személyesen vagy írjon azonnal ezen címre:

A. HERZ
2 Carlisle Str., a 112 Greenwich Str. sarkán, New York.
21 3 5 7 9 291

Betegek figyelmebe

Orvosi tanács ingyen. Minden beteg lelkismeretesen lesz kezelve, bármilyen betegségben szenved. Ha színt nem tudok gyógyítani, vagy gyógyítatlanok mondták, bizalommal forduljon hozzám.

Nők és férfiak keszletére külföldön fordított Szevet rák, aranyért, minden rendkívül dagnatós, megcsomós, sáv-, üdör-, hó-, máj-, ves-, hólyag-, húsvény-, szem-, fül-, torok- orrbetegségeket, vörösgyógyítást, borotválás, bőrszennyező gépjegyeket, Pánthia elvételét elhaltak. Órák: 7-12. Vasárnap és ünnepeken 1-12-ig. Levélreke válaszok.

DR. A. NEUMAN
147 Ellison St., Paterson, N. J.
Az összes orvosi tudományok tudosa.
20 éve működő magyar orvos.

ERŐS IDEG ADJA MEG AZ ÉLET ÖRÖMÉT, AZ ERŐS IDEGET PEDIG A PARTOGLORY ADJA. 5 üveg 5 dollár, egy üveggel 1 dollár 25 cent. Feltalálta, készíti és eladja a: PARTOS PATIKA, 160 Second Ave., New York.

ITT AZ ALKALOM IGAZÁN OLCSON PÉNZT KÜLDENI MAGYARORSZÁG BÁRMELY RÉSZÉBE

MAGYARORSZÁGBA:

100 korona	\$ 1.10
1000 korona	\$ 10.50
10000 korona	\$ 105.00
25000 korona	\$ 262.00
50000 korona	\$ 500.00
100000 korona	\$ 990.00

CSEHO-SZLOVÁKIÁBA:

100 korona	\$ 2.15
1000 korona	\$ 21.50
10000 korona	\$ 214.00
25000 korona	\$ 530.00
50000 korona	\$ 1040.00
100000 korona	\$ 2070.00

ERDÉLYBE:

100 Lei	\$ 3.85
1000 Lei	\$ 38.50
10000 Lei	\$ 385.00
25000 Lei	\$ 932.50
50000 Lei	\$ 1925.00
100000 Lei	\$ 3850.00

JUGOSLÁVIÁBA:

100 korona	\$ 1.30
------------	---------

Küldje el pénzt még ma, hogy mielőbb hazaérjen. Pénzt kívánságára bármely magyarországi takarékpénztárban vagy bankban nevére elhelyeztük. Használja ki ezt a kedvező alkalmat, mert az árak változhatnak.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

Főüzlet: Flóközlet:

a Bankpalotában 1597 Second Ave.
10 East 22nd St. corner 83rd Str.

NEW YORK CITY

TUZ EGY KÖVETSÉGEN.
A berlini angol nagykövetség palotája kigulladt. BERLIN, dec. 8. — Vasárnap délután ismeretlen okból tűz támadt a berlini angol nagykövetség épületében. A tető leégett és az emeleti szobák, valamint a márvány lépcsőház erősen megrongálódott, amikorra sikerült a tüzet eloltani.

20 év előtt alapított megbízható cég.

Allami felügyelet alatt.

Honfitárs!
Ha pénzt akar küldeni az 6-hazába. Ha az 6-hazába akar utazni,

Magyarországba, Jugo-Szláviába, Erdélybe, Cseho-Szlóvákiaiba a megszállott területekre, mielőtt utnak indulna,

Hajójegyért forduljon bizalommal hozzánk levélileg vagy sürgönyileg.

UTLEVELET MEGSZEREZZUK.

ZÁRO C. HENRY, BANKÁR
39 Cooper Square, New York City
cor. Third Ave. és Sixth Str.

RIEGER R. JÓZSEF
A magyar osztály vezetője.

Helyes uton.

SOHASEM foglalkozott annyit az amerikanizálás kérdéseivel az Egyesült Államok, — mint ma. Az utolsó két esztendőben rengeteg javaslat került a szövetségi és állami törvényhozások elé, rengeteg tervet dolgoztak ki a kormány hivatalai és minden központon érés házi mozgalom indult meg az amerikanizálás érdekében.

Háborúra olyan nagyszabású, véres háborúra, mint a világháború, volt szüksége az Egyesült Államoknak, hogy körül nézzen kissé a saját portáján. A háborús idők sürü villámcsapásai évtizedes mulasztásokat és bünököt világítottak meg és a felvillanó fényugarak megmutatták azt az utat, melyet a boldogulás és nyugalom érdekében, ennek az országnak követnie kell.

A sok bünös mulasztás között legelső helyen szerepel az "idegenek" elhanyagolása. Évtizedeken keresztül állandóan hullámozott a népvándorlás Amerika felé, anélkül, hogy bárki is komolyan törődött volna azzal, mi történik a bevándorolt tömegekkel Amerikában. Mindenki egyszerűen természetes folyamatnak tartotta, hogy napról-napra óriási személyszállító hajók kötik ki a kikötőkben s partra öntik a bevándorlókat ezreit, százazreit, millióit. A hivatalos Amerika meglegedett azzal, hogy a tömegeket elszállította Ellis Islandra, hol megállapították mindenkiről, hogy épkezi, éplába s épméjű-e, hogy munkabíró-e, hogy hasznára válhat-e valamiben az újvilág fejlődésének: ha igen, megnyitották előtte a sóhajok szigetének kapuit, és mehetett, a merre neki tetszett. A hivatalos hatóságot az érdekelte csupán, hogy milyen emberanyag érkezik Amerikába, milyen szállítmányt lökött ki magából az utolsó óceánjáró gőzös. Az amerikai közvélemény, az ipari, a gazdasági harc ágyutöltelekének tekintette a bevándorló tömegeket, akiket csak azért eresztett be az újvilág földjére, mert tömegek nélkül nem nyerhet háborút, semmilyen esataterén senki.

A legutolsó esztendőkből kezdett csak érdeklődni Amerika, milyen is az az "emberanyag", mely évek hosszú sora óta árad a 48 állam földjére. Milyen ez az emberanyag és mi történik vele, ha megkezdji a mindennapi élet küzdelmét a kenyérért, ha letelepedett már és szervező része az amerikai társadalomnak, — akár polgárosodik, akár nem. Az utolsó időkben megállapította az Egyesült Államok, hogy mindezekig egyáltalában nem törődött a bevándorlóval, hogy kiszolgáltatta sorának és az amerikai élet minden kiserésének. Arra még csak álmlában sem gondolt a kormány, a törvényhozás, vagy az állam, hogy megszerettesse, megkedveltesse ezt az országot a bevándorlóval, hogy végül megnyerje önmagának, hogy szaporítsa az amerikai nemzet életerejét.

Sokat hallottunk már az előszeretettel emlegetett "melting pot"-ról, arról a nagy olvasztó üstől, amelyik be behullanak az idegenek és az amerikai érzelmek tüzeben megolvadva, mint újjaszületett amerikaiak kerülnek ki. A "melting pot" azonban csak az elméletek országában létezik, a merész képzelet szíleménye volt: mert hiába állította fel az elmélet az "olvasztó üstöt", tüzet gyujtani alája már csak gyakorlati alapon lehet a tűz nélkül nincs semmiféle olvasztási folyamat.

Ezt a súlyos mulasztást igyekszik most teljes erővel pótolni a hivatalos Egyesült Államok. Új törvényes és társadalmi intézkedésekkel gyujtanak tüzet a fagyos olvasztó kemencék alá és e köré a tűz köré hívják melegedni az Amerikában élő idegen tömegeket. De ennek a tüznek csak akkor lehet ereje, ez a tűz akkor végezheti el az összeolvasztás nagyszerű munkáját és akkor kerülhet csak ki értékes ötvény az üstből, ha a szerető, a megértés és jóindulat tüze lobog alatta.

Erőszakkal, rideg parancsokkal, kényszerzubbonyokkal és szeges ostorral épp úgy nem lehet amerikanizálni, ahogy nem lehet közönyösséggel, nemtörődömséggel, zászólólengetéssel, himnuszdalolással és rézbandával. És az utolsó esztendőikig ebben merült ki minden amerikanizáló szerszám és rendszer: A világháború kiábrósította a tapasztalhatjuk csak, hogy a hivatalos közönség "leereszkednek" az idegen tömegek közé, megismereni akarják őket és megismertetni akarják magukat. A multban elzárta az idegen előtt Amerikát és csak az juthatott bele, aki a sors különös kegyeltje vala, — ma tágra nyitják az ajtókat és nyájas mosolyával invitálják befelé a tömegeket. A multban szerves életet elő gépezetnek tekintette a bevándorlót a közvélemény, — ma kezdi meglátni benne az embert.

A katonakötelezettek első összeírása alkalmával jött csak meg Amerika, hogy milyen erős képviselnek a trisszen bevándorolt tömegek. A veszteségi lajstromok nevei elárulják, hogy hány "idegen" ontotta véret új hazájáért és a hadikölcsönök aláírása igazolja, hány "idegen" becsájtotta pénzt annak az országnak rendelkezésére, amely ha nem is fogadta meg gyermekének, kenyerét, otthont és jövőt adott neki.

Most került csak a rendes sinpárra az amerikanizálás gyorsvonalata: a szeretet és megértés sinpárja, az az ut az egyetlen biztos ut az eredmény végálla-

A Legjobb Könyv A Bankkönyv KISS EMIL
BANKÁR
133 Second Ave. New York
4 száznál több Bankkönyvet ed ki.

PENZKULDES NYOLC HALOTT, SOK SEBESULT

KÖZLEDEK A Karácsonyi Ünnepek KEVÉS DOLLÁRRAL Boldog Ünnepeket

szere az órázában élő hozzá tartozóknak. Adja fel pénz-küldeményeit még ma, hogy az idejében megérkezzen.

STANDARD BANK
HUGO LEDERER BANKHAZA
AVE B COR 4 ST. NEW YORK

BÉCSBEN VAN TISZA EGYIK GYLKOSA

A bécsi lapoknak Budapest-ről yett egyik híradása szerint a magyar kormány azzal a kérelemmel fordult az osztrák igazságügyminisztériumhoz, hogy adja ki a Bécsben tartózkodó magyar katonát, akinek a nevet nem hozták nyilvánosságra, akit azonban alapos gyanu és bizonyítékok alapján azzal vádolnak, hogy Tisza gróf meggyilkolásának egyik társtettese volt.

A kérelemmel együtt a bizonyítékokat is elküldötte a kormány az osztrák igazságügyminiszternek. Az illető vádlott letartóztatásától szenzációs leleplezéseket és fordulatot várnak az irányadó körök.

Ugyanazok a bécsi lapok szerint egyelőre még nem tudott a rendőrség az illetőnek nyomára akadni.

A vonatkozó hírek ezenkívül a következőkről emlékeznek meg: Hadnagy Emil kapitány, Linder Béla volt hadügyminiszternek, a Károlyi kormány két balkezü tagjának a szárnysegéde a bűnyádi kihallgatás során elmondotta, hogy Linder Tisza meggyilkolásának napján teljes egy millió korona készpénzt vett fel az állampénztárból nyugta ellenében és annak egy részét tiszták és közlegények között osztotta fel. A pénzből Dobó István és Vágó Wilhelm Jenő vádlottak is megkapták a maguk részesedését. Az utóbbiak vagy hatvan-hetven ezer koronát kaptak, a melyeket mint propaganda-pénzeket könyvelték el.

Karácsonyra NAZAI CIMBALOM

GITERA

HEGEDU

KLARINET

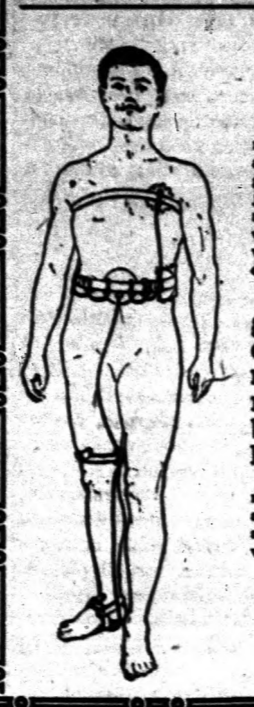
HAZAI HARMONIKA

és még sok más legnagyobb eredeti magyar hangszerekről most jelent meg a nagy képes árjegyzékem. Mindenkinek egész Amerikában ingyen és bérmentve küldöm.

Amerika legnagyobb magyar áruháza.

Emil Nyitray
224 East 19th Street,
New York, N. Y.

VILLAMOS DERÉKÓV

A modern tudomány diadala.

Villamos az élet. A tudomány már régóta felfedezte a nagy erővel alkalmas a villamosítást mint gyógyító eszközt. A Villamos Derékóv az, mely a Vörös Kereszt Patikából rendelhető meg, mindenkinek módjában van, hogy ism. a legújabb és a legjobb villamosítással táplálja a elvesztett erejét visszanyerje.

Mikor az idegek s izmok elgyengülnek, akkor az ember elveszti jó kedvét, nem tud enni, aludni, fájdalmak jelennek meg a test különböző részeiben, fejfájás, szédülés stb. jelentkezik.

A Villamos Derékóv mindenkinek módot nyújt arra, hogy helyre hozza az elvesztett erejét s egészséget visszanyerje. Irja le a nevét s a címét a következő címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA
3901 BUCKEYE ROAD,
CLEVELAND, OHIO

SZENVED AZ ÖN VÉRE VASHIÁNYBAN.

Vas a Vörös Vér Tápláló Nuxated Iron Részlet Arcsínit Ad a Nők Arcának, Erőt s Kitartást a Férfiak Ereibe.

Ha Ön addig járna értékes nélkül, míg gyenge, vékony és sovány lesz, nem lehetne rosszabbat saját magának, mint ha engedő, hogy vére vas-hiányban szenvedjen, mely vas erőt és kitartást ad a vérenek, hogy a tápanyagot elősegítse, izommá és aggyá változtassa. Elegendő vastartalom hiányában, tekintet nélkül arra, hogy mennyit és mit eszik, az élelem kevesztül meggyengül az erejével, hogy használna, nem kapja be a levegőt és a tápanyagot, hogy fiatalos erővel és eréllyel, lenye, eltelje, gyenge, ideges és megviselt lesz. Ha nem elég erős vagy nem éri jól magát, kötelességet a következő próbát tenni: Kiszerve meg hogy meddig tud dolgozni és meddig tud gyalogolni fáradtság nélkül. Azután két teljes héten át vegyen be mindennap háromszor, evés után, két darab öt grainos Nuxated Iron pirulát, azután próbálja ki erejét ismét és győződjön meg, mennyit javult. Igen sok ideges, agyoncsigított embert láttam, akik folyton szenvedtek, csodálatosan megkésztették erejüket és kitartásukat, egyszerűen oly módon hogy vasat szedtek a helyes formában. De ne szedje a régi formájú vasat, hogy néhány centet megtakarítson. Oly formában kell vasat szedni, hogy könnyen lenyelhesse az elemét, mint Nuxated Iron, ha azt akarja, hogy használjon, máskülönben nemcsak nem segít, hanem árthat is. Gyógyserűszénél beszerezhet Nuxated Iron, határozott megelőzést biztosítunk vagy a pénz vissza lesz fizetve.

ségek ellenőrzést gyakorolnak és így sok a gazda és nem tudják, hogy kinek is engedelmessé kelljenek.

Az ántánt már nem akarja a béke-záradékot.

(Folytatás az 1-6 oldalról)

céltől, hogy biztosítsák maguknak a szerződés betartását. A németek erőiesen tiltakoztak mindkét pragfus ellen és ennek meg is lett az eredménye. Az, hogy a szövetségesek beadták a derekukat, főleg az Egyesült Államoknak és Franciaországnak köszönhető. Ennek a két államnak a békeküldöttjei dolgoztak azon, hogy Angliát enyhébb felfogásra bírják. A szövetségesek csak annyit hagytak benn a szerződés záradékában, hogy a német kormányt teszik felelőssé a Scapa Flowban elsüllyesztett német internált hajókért.

A legújabb szövetséges jegyzéket valószínűleg holnap nyújtják át Lersner bárónak, a német béke delegáció elnökének.

Az amerikai békeküldöttek most már nemsokára végrehajthatják tervüket és hazajöhetnek. A békekonzferencia legfelsőbb tanácsa, mint olyan, valószínűleg megszűnik a magyar békeszerződés aláírása után. Hogy az Egyesült Államok részéről ki fogja a magyar békeszerződést aláírni, arról egyelőre nincsen hír.

AZ AMERIKAI HADITENGERESZET.

WASHINGTON, dec. 8. — Daniels tengerészeti miniszter ma kiadott rendes évi jelentésében többek között kijelenti, hogy az Egyesült Államok flottája ma már készen áll arra, hogy ha kell ütni és pedig keményen ütni tudjon. A miniszter a jelentésben többek között ezeket állapítja meg: "Az Egyesült Államok tengeri hadereje sokkalta erősebben emelkedett ki a háborúból, mint volt bármikor előzőt. Hatalomban csak az angol flotta előzi meg, míg más tengeri államok hadereje messze mögötte áll ugy hajók, mint emberanyag és az erőnek mindennemű alkateleme tekintetben."

KÖRK A BÉKE.

A szenátus csak új év után vemi elő újra a német békeszerződést.

WASHINGTON, dec. 8. — Kevés remény van arra, hogy a német békeszerződés beickeklyesedőre vonatkozó tárgyalás a karácsonyi ünnep előtt megkezdődik a szenátusban. A szűnet december 20-tól január 5-ig tart.

Wilson elnök szerint a szerződés sorát illetőleg a szenátus a legkésőbbi lépés.

A MAGYARORSZÁGI KONSTANTINÁPOLY FEHÉR TERRORNAK A LEGZÜLÖTTEBB VÁROS MANAPSÁG

A magyarországi ellenforradalom híhetetlen üldözésnek tette ki a radikális érzelmi tanéroket.

A Prager Tagblatt című prágai újságnak november 15-én kelt száma szerint a bécsi Arbeiter Zeitung egy hírt közöl, amely arról számol be, hogy a magyarországi ellenforradalom híhetetlen hevességgel állott bosszút azokon a papokon, tanárokon és tudósokon, akik habár nem is voltak kommuniszták, mégis rokonszenveztek az iskola és a kultúra demokratizálásának gondolatával és annak megvalósításában közreműködtek. A fehér gárdisták felakasztották egy segédlelkészt, míg egy másik papot kommunista érzelme miatt hét esztendői fegyházra ítélték el. Igen sok pap, akinek szocialista tendenciái voltak menekülni volt kénytelen. Sok száz tanár és tanító elvesztette az állását azért, mert szocialista szemlében tanított. Az egyik teljesen megbízható forrás szerint a fehér gárdisták és az általuk felbecsült csöcselék legálább negyven tanítót koncolt fel. Fiatal iskolás lányokat és fiúkat szocialista érzelme miatt kicsaptak az ország összes intézeteiből.

Az egyetemen és a müegyetemen híhetetlen üldözés folytatódik. Hírveses tudósokat, akik még csak a nem is radikálisok, fegyelmi alá vontak, csak azért, mert résztvettek a főiskolák megreformálása céljából tartott tanácskozáson. Egy fegyelmi alá vonták Ploez Sándor volt igazságügyminiszter és Zsigmond-Grosschmid Benő európai híri tudós tanárt is. A szocialista irodalom termékei ellen is fanatikusan indult meg az üldözés. Az összes szocialista íróknak, Marxnak, Engelsnek, Kautskynak, Vanderveldennek, Leninnek, Trotskynak a műveit kitiltották, sőt betiltották Diehl Károly konzervatív professzornak, a szocializmusról tartott előadását is, valamint Marsaryknak könyvét a marxizmusról. A fehérek legbarátságosabb azonban a budapesti városi könyvtár elpusztítása volt. Nem kevesebb, mint tizenöt ezer könyvet égettek el a városháza udvarán.

Mint az egyik amerikai tudósító egy megkésztet táviratában Konstantinápolyból jelenti, a török főváros mai napság nem a legrosszabb viszonyok között folytatja életét. A tudósító szerint Konstantinápoly ma a legrosszabbul kormányozott város az egész világon és egyben ebben a városban a legnagyobb mérvű az áru-üzor és az általános drágaság.

A város a legborzalmasabb fejtelenségnek a képét mutatja és mindenki lop, rabol, amit és ahol talál.

Különösen nagyban folyik a zsarolás a kikötő alkalmazottak és a kikötőmunkások körében és ennek tudható be az, hogy az áruk kirakodása a hajóról a kikötő raktáraiba több kerül, mint az egész teherültél New Yorktól Konstantinápolyig. A szövetséges országok minden jóra való dock- és kikötőhelyet lefoglaltak maguknak és így Amerikának és a többi országoknak tonnánként 35 dollárt kell fizetniük, hogy az áruikat keresztüljuttathassák a vámvonalon.

A hírveses levantei gazembereknek mindennemű fajtáját a legvagyabban gyakorolják. Egy igen szerény kis hotelszoba napi 5-8 dollárba kerül és az étkészért is hasonló áratk számítanak. Az élelmiszerek a háboru előtti áraknak ezer-kétszázszorosára emelkedtek, míg a házbér tizenöt-szörösen lett magasabb. Esténként az utcákon vígan veszekednek a különböző nemzetiségű katonák és tengerészek és többnyire lövöldöznek is.

A hazárd játékok barlangjai nagyban virágoznak és mindenféle osztálybeli nép látogatja őket. A kereskedők, ha vesztetnek, egyszerűen felelemelik a portékák árait, noha az áruházakban óriásiak a felhalmozott készletek.

Az utcák tele vannak zsebmetszőkkel, akikkel szemben tehetetlen a rendőrség. A török kormány szerint mindennek az oka az, hogy a szöv-

THE STATE BANK

378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.
EGY 70 MILLIÓ dollárnyi vagyonnal és több mint százszor betovóval rendelkező hatalmas amerikai pénzintézet, mindig biztosíték arra, hogy a hosszú fordulóok becsületes, lelkiismeretes és pontos elbárálásában részesüljenek.

PENZTUTALÁS Magyarország bármely részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

UTILEVELT és utazási engedélyt megszeresük, hajójegyet eladunk minden vonalra és bármely ügyben eljár magyar ügyosztályunk, ha akár levélben akár személyesen bizalommal hozzájuk fordul.

Százezert Koronára

980 DOLLÁRÉRT

elhelyezhető teljes felelőség mellett Kiss Emil bankár utján a magyar Posta-takarékban, budapesti bankokban vagy bármelyik magyarországi vidéki bankban.

KORONAUTALVÁNYT

állít ki Kiss Emil bankár mindazok részére, akik a mai szerföltt alacsony árfolyam mellett magyar koronát akarnak a maguk részére biztosítani.

A 100.000 koronás bankutalványt hazautazása esetén a magyar Posta-takarékpenztár vagy az Ön által választott bármely budapesti bank teljes összegében kezéhez kifizeti. Ha nem utazik mostanában haza, ezt a 100,000 koronát bármikor később bármely célra használhatja.

20.000 dollárba került a háboru előtt 100.000 korona, amit ma 980 dollárért vehet meg.

Természetesen a koronának nincs ma olyan értéke, mint a háboru előtt volt, a magyar pénz vásárló ereje is tetemesen csökkent és így kétségtelen, hogy bizonyos kockázattal jár a korona vásárlása.

A KI HISZ MAGYARORSZÁGBAN

és abban, hogy a magyar faj szívóssága, a magyar nép akaratereje és a magyar föld termelési képessége meg fognak küzdeni a mai válságos helyzettel, annak hinni kell abban is, hogy a korona nem fog teljesen értéktelenné válni.

A viszonyok Magyarországon állandóan javulnak, a magyar békeköveteket Párisba hívták, a postaforgalom Magyarországon helyreállt, a korona árfolyama a new yorki pénzpiacra némileg megzilárdult, a kockázat tehát nem túl nagy.

Ha tehát korona utalványt akar, küldje a dollárokat erre a címre:

KISS EMIL
BANKAR
133 SECOND AVE. NEW YORK

CLEVELANDI HIREK.

GYÉMANTOK AZ UTCA PORÁBAN.

Egy ékszerboltja izgalmas földvése a West Sideon.

A rendőr elfogta a menekülő tolvajt. — Többször utána lött. — Nem találták a golyókat. — A meglopott kereskedő összeszedte a tolvaj által elejtett gyűrűket és gyémántokat.

Wehagen rendőr szombaton hajnali fél 1-órakor észrevette, hogy Abraham J. Goldstein 2920 W. 25th Streeten levő ékszerüzletéből a hátsó ajtón egy gyanús alak távozik kezében óvatossággal tartva táskával. Két ségtelennek látszott, hogy tolvaj az illető, Wehagen rendőr ennélfogva megállásra szólította fel a hogy szavának súlyát adjon, elsütötte revolverét is.

A tolvaj azonban menekülő próbált. Futott mint a nyúl a Detroit Ave. felé a W. 25th Streeten. Goldstein, aki az üzlete mögött levő szobában aludt, felébredt a revolverdörejre és ő is kergetni kezdte a rablót.

A tálcáról, amelyen a tolvaj a szákmányt vitte: gyűrűk, gyémántok hulltak el. Goldstein alig győzte felkapkodni. A rendőr többször rálöött a menekülő rablóra, aki, bár nem sebesült meg, végre is megállt és megadta magát.

A rendőrállomáson elmondta a tolvaj, hogy Henry Miller a neve, 32 éves és a 3432 Stanton roadon lakik. Betörései lopás vádjá alatt fogvatartották.

SZORUL A GYÜRÜ A WHISKEY RABLÓ-BANDA KÖRÜL.

Négy szalonost elfogtak már. — Tizenöt újabb letartóztatás várható.

Clevelandban szervezett banda vezérelődik, amelynek whiskeylopás a célja. A rendőrségnek egyre több bizonyíték van a kezében a rablók és az orgazdák ellen. Az utóbbiak főképpen szalonosok, akik közül négyet már le is tartóztattak. Avval vádolják őket, hogy lopott whiskeyt vettek át rablóktól.

Sterling detektívfelügyelő szerint negyvennyolc óra belül lakat alatt lesz a whiskey rabló banda tizenöt újabb tagja, közülük számos szalonos.

Csütörtök óta letartóztatták James Colemant, akinek 5212 Euclid avenuei szalonjában Carl Iverson és három cimborája agyonlőtte Isaac rendőrmestert, Colemant avval vádolják, hogy megvette Iverson-tól és cimboráitól a különböző helyeken lopott whiskeyt.

Hasonló vád alatt tartóztatták le William Farver szalonost, 2086 E. 2nd St., Joseph Bisic, Jr. szalonost, 2103 Central ave., Alfred Belmont szalonost, 3126 Prospect ave.

Colemant 3000, a többit meg 1000-1500 dollár biztosíték alá helyezték.

Letartóztattotta a rendőrség a 2348 Carnegie avenueen lakó Frank Whitey McBrideot is, a kit avval vádolnak, hogy tagja az Iverson-féle bandának s a lopott whiskeyt egyrésze az ő birtokában van. McBride nem volt hajlandó vallomást tenni, ennélfogva Moylan bírő 2500 dollár biztosíték mellett a nagy esküdtszék elé utalta ügyét.

FIGYELEM MAGYAROK!

Tekintettel a Magyarországon uralkodó fejvesztést póstavizsorszakra, beszüntettük a pénzküldést Magyarországra, ellenben utalványokat állítunk ki a budapesti Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra és a pénzt teljesen garantáljuk. A Szabadságban azonnal közölni fogjuk, amint a magyarországi pénzügyi ügyek újabb felvilágosulást igényelnek.

WESTERN RESERVE NATIONAL BANK WARREN, OHIO

Összavagon több mint hat millió. John J. Ryan a külföldi pénzügyi ügyekért felelős.

KERESIK A GYUJTOGATÓKAT.

A tűzoltóság szerint a lakewoodi deszkagyár égését gyújtogatók okozták.

Egyszerre több ponton gyulladt ki a hatalmas fatelep. — Az anyagi kár 200.000 dollár. — Még pénteken is égett a telep.

Az Edgewater Lumber & Supply Company deszkagyárjának bűnös kezek gyújtották fel. Ez a véleménye egy a rendőrségnek, mint a gyár körül lakó lakewoodiaknak. A feltevést csak megerősíti az, amit a társaság állít, hogy tudmillsik az elmúlt két-három évben, háromszor próbálták már felpörkölni a telepet.

A deszkagyár környékén lakók nemcsak azt állítják, hogy egyszerre három különböző ponton gyulladt ki a telep, de azt is, hogy három különböző robbanás előzte meg a tűz felédesését.

A tűz több mint 2.000.000 láb kidolgozott deszkát emésztett fel. Az anyagi kár meghaladja a 200.000 dollárt.

A rendőrség nyomozza a gyújtogatókat.

HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓ

Családi ünnepély Hrobarek Károly és neje új otthonában.

Hrobarek Károly, a közismert west sidei ízelembere, az Önképzőkör buzgó alelnöke és a neje díszes társaságot láttak vendégül szombaton este 2126 W. 51st Streeten levő pompás házukban abból az alkalomból, hogy megérték házasságuk tizedik évfordulóját. A családi jubileum egyuttal házszenelő is volt, amennyiben Hrobarekék nem rég vásárolták új otthonukat.

Részvettek a házszenelőn, illetve házassági jubileumi lakomán többek közt Sarkady Béla és neje, Fox Emánuel és neje, Ritter S. János és neje, Ulrich Emil és neje, Vársárhelyi János és neje, Székely István és családja, Tamásy Károly, Tamásy Zoltán, Vajda Sándor, Hoffer Imre és családja és Hufnagel Jenő, továbbá Kar Janesi és neje Detroitból.

A vendégek alig győzték dicsegni az izletes vacsorát, amelyet a bájos házasszony felállalt. A sok jó fogás és a kitűnő bor, megoldották a nyelveket s egymás után hangzottak el szövegű felköszöntők.

A vendégek, akik a hajnali órákig mulattak a legjobb hangulatban, a házassági jubileum emlékére a sok virágon kívül egy ezüst evőeszköz készletet ajándékoztak meg a népszerű házaspár.

KILÓTTKÁ A SZEMÉT.

Egy tizenéves fiú kezében dörögött el a flóbert.

George F. Brenner váltókezelő, aki a 2608 Walton avenueen lakik, a New York Central vasúton a W. 69th Str. lábánál teherkocsikat rendezett. Közben golyó repült feléje és a jobb szemébe fúródott.

A golyót egy tizenéves fiú röpítette ki flóbertjéből, a mint a közelben cébalövöldözött.

Brennert beszéltették a St. John's kórházba. Félszemevilágát elvesztette.

AZ ATHLETÁK ELITBÁLJA.

A jövő csütörtökön zajlik le ez a sártörő fényes mulatság a Chamber of Industry termében.

A Clevelandi Magyar Athléta Klub a jövő csütörtökön tartja meg szokásos évi Elitbálját. Erre a zártkörű mulatságra, amely a Chamber of Industry-nak Franklin avenuei termében lesz, meghívta a Klub minden barátját, a clevelandi magyarság színe-javát. A megiszelt meghívót senki sem szokta visszautasítani, ennélfogva joggal remélik az athleták, hogy a válogatott közönség zsufolásig megtölti csütörtökön este a tánctermet.

A zenét ezuttal is Pokol zenekara szolgáltatja, amelyet rendkívül kedvel a táncolni vágyó ifjúság.

A rendezőség gondoskodni fog arról, hogy mindenki pompásan mulasson. Aki téves címzés folytán nem kapott meghívót, jelentse telefonon a Klubban vagy annak bármely tagjánál a helyes címet s a rendező bizottság azonnal megküldi a meghívót.

KARÁCSONYI PÁSZTORJÁTEK.

A Szent János Magyar Gör. Kath. Egyház iskolájának növendékei szerepelnek Karácsony estéjén a Szabó Hallban.

A Clevelandi Szent János G. Kath. Egyház pásztorjátékok előadásával fogja az idén bennsőségebbé tenni Karácsony ünnepét. Iskolájának növendékeivel előadja a Pogányok Megteretése és a Megkerült Gyermek című pásztorjátékokat.

Az a körülmény, hogy az előadást Olexo Imre, a régi kápróbaült műkedvelő és Kovács Andor segédítanó, valamint Olexo Mariska rendezik, biztosíték arra, hogy elsőrangú pásztorjátékban lesz részünk.

Az énekeket Buesku Mihály kántortanító tanította be a gyermekekkel.

Az előadás este 8 órakor fog kezdődni.

FÉNYES LAKZI.

Neuher János honfitársunk 3552 W. 46-ik utcában levő házában az elmúlt szombaton, december 6-án szép családi ünnepély volt. Akkor ment ugyanis Ilonka, Neuher János bájos leánya férjhez Chaly Istvánhoz.

Az esketési szertartásnál és később a pompás vacsorán a következők vettek részt: Lehita Imre első vőfény, May Dickles nyoszolyó leány, Borbély Jenő második vőfény, Lucie Tiedman nyoszolyó leány, Vörös Géza nájszany, Mrs. Borbély nájszany, Lendvay Mihály és családja, Margaret Dickles, Mike Vinyanszky, John Halehin és a család tagjain kívül még többben. Jelus János Chicagóból táviratban üdvözölte az ifjú párt.

ELHUNYT BANKÁR.

Lyman H. Treadway, a Federal Reserve Bank alelnökét ma temették el.

Lyman H. Treadway, a Federal Reserve Bank alelnöke s a Peck, Stow & Treadway Company elnöke vasárnap délelőtt rövid szenvedés után meghalt. A bankár szívbjának esett áldozatul 57 éves korában.

Treadwayt ma temették el 8917 Euclid avenuei otthonából.

A WOODMAN CIRCLE 77. SZÁMÚ MAGYAR NŐI OSZTÁLYA felhívja az összes tagtársának és testvérek figyelmét, hogy a vasárnap, december hó 14-ikén tartandó gyűlésen fontos ügyben okvetlenül megjelenni szükségesnek.

Tisztelettel: az Elnökség. 289-92., V., 94

A KENYÉR Vasárnap délután és este a NEMZETI TEREMBEN.

A BÜSZKE NÉMET FLOTTA MARADVÁNYAI.

Német hajók a kieli kikötőben. Az egykori hatalmas, büszke német flottát alaposan elintézte a világháború pékekötése. A feltételek értelmében, a világ második flottájából mindössze néhány harmadrangú hadihajó maradt a németek birtokában.

MACKENSEN UTJA.

Mackensen tábornokot Németországban mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadják.

BERLIN, dec. 6. — Mackensen tábornagy utja Németországban keresztül a dicsőség és szeretet jegyében folyik. A nép mindenütt kitörő örömmel fogadja a volt hadvezért. A pályaudvarokon és hivatalos helyeken való fogadtatása ma már a nacionalista érzelem megnyilvánítására való alkalomává vált. A kormány maga is tisztában van ezzel, de a demonstrációk elő sehol se górdit akadályt. A katonai és reakcionárius szellem még egyszer felütötte fejét az országban és ezzel szemben a kormány valóságilag tehetetlen. Mackensent a vasúti állomásról rendesen valamelyik nyilvános épületbe vezetik, a hol hazafias ünnepséget tartanak, amelynek fő eseménye a Deutchland, Deutchland über Alles éneklése.

Németországban mindenütt tudják, hogy Mackensen hazakeresése tulajdonképpen nem más, mint monarchista propaganda, még pedig hatásosabb, mint milyen Hindenburg berlini utja volt.

JAPAN LEGI ÉS TENGERI KÉSZÜLTSGE.

Tokióból hivatalosan jelentik, hogy a japán kormány egy 125.000.000 amerikai dollárnak megfelelő összeget szavazott meg az aviatikai osztály részére, mely összeget a következő 4 és fél év folyamán fogják felemészteni. Ugyanezért 824.000.000 dolláros budget szavaztatott meg Japán tengeri erejének kifejlesztésére.

A BÉCSI ÉLELMISZER HIÁNY.

A szövetséges bizottságok tagjai résztvesznek a kabinet gyűlésén.

BÉCS, dec. 6. — A bécsi kabinet megkérte a városban tartózkodó szövetséges bizottságok tagjait, hogy vegyenek részt a legközelebbi minisztertanácson, ahol a nagy élelmiszer hiányról és általában az osztrák gazdasági válságról lesz szó. Megkérte a kormány egyben a bizottságokat, hogy a hallottakról azonnal táviratozzanak a szövetséges államoknak segítségért.

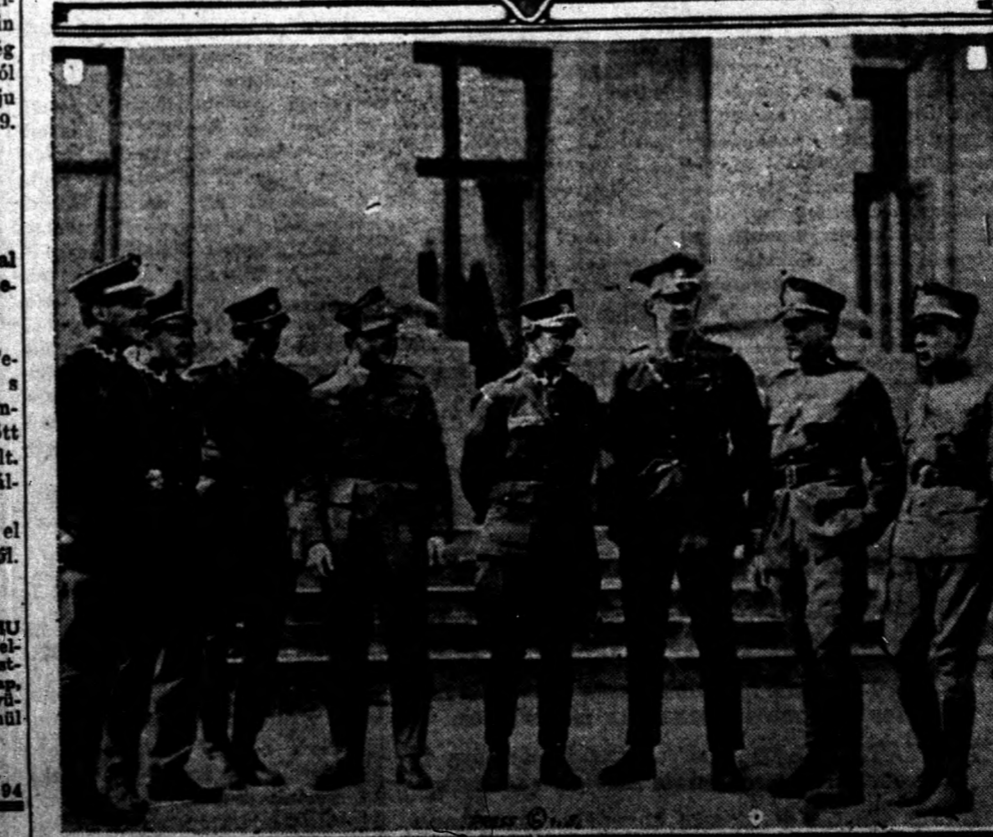
PER A PROHIBÍCIÓ ELLEN.

WASHINGTON, dec. 6. — Robert A. Widenman stony ponti, N. Y. lakos ma az itteni district supreme bíróságon arra kérte kötelezni Lansing külügyminisztert, hogy jelentse ki, mikép nem történt meg a prohibíciós szövetségi törvény jóváhagyása az államok által. A petícióból azt állítja a kérelmező, hogy az államok egyrésze még nem határozott, mert a döntés joga a népszavazást fogja megilletni. Az ügy Hitz bírő előtt van.

A KENYÉR Családok nézzék meg! a délutáni előadást!

289-90

AMERIKAI REPULÓK AZ UKRAJNAI FRONTON.

Amerikaiak Lengyelország szolgálatában. Egész serege amerikai repülő, akik valamennyien kitüntették magukat a világháború harcában, Lengyelországban küzd most. Az amerikai repülő a lengyel hadsereg szolgálatában áll.

Ha erőt és piros vért, jó étvágyat és egészséget akar szerezni,

VIN-KO

az egyedüli szer, mely mindezeket meghozza. Ezekre menő hála és köszönő levél igazolja, hogy oly Férfiak és Nők, kik már elvesztették reményüket, kik hónapokon át gyengék, étvágytalanok és sápadtak voltak, visszanyerték egészségüket a

VIN-KO rövid használata után.

Ne várjon egy percig sem, hanem vegyen még ma az ottani Patikában vagy üzletben egy üveg VIN-KO-t. Ha az eredeti ott nem kapható, küldjön be 1 dollár 25 centet egy üvegért, vagy 7 dollárt egy teljes kurához való 6 üvegért erre a címre: ROYAL MFG CO. Duquesne, Pa.

Minden cigány a maga lovát dicséri.

Öndicséret helyett álljanak itt Wendel Domsa lackawannai lakos sorai, a ki azt írja, hogy a mióta a mi dohányunk megismerte, nem kell neki más dohány, mert a miénk a legjobb és ezt tartják a többi ottani magyarok is, mert valamennyien már a mi dohányunkat használják.

HA MEG AKARJA TUDNI, HOGY MI A JÓ DOHÁNY.

próbálja meg a NÉGYES dohányt. Soha 2 évnél fiatalabb dohányt nem használunk hozzá. Arf 5 uncias csomagokban 600 mértékgig 25 cent, 600-tól 1000-ig 26 cent, 2000-tól 2000-ig 28 cent és azontul 30 cent csomagja, bérmentve odaszállítva — olyan helyekre, ahol dohányt még nem kaphat, minden 10 csomagos rendeléshez egy töltő tollat, amelybe fénta helyett vizet kell rendeléshez egy töltő tollat, amelybe fénta helyett vizet kell tölteni s egy ír — 50 csomagos rendeléshez egy nickel szeberőt és 100 csomagos vagy nagyobb rendeléshez egy svájci kőves szeberőt küldünk ajándékba. Arkedvezményt ajándékkal nem adunk. Cím:

Jakab és Társa 423 East 5th Street, New York, N. Y.

PÉNZKÜLDÉS MAGYARORSZÁG

bármely részbe, a legelőbb napi árfolyamon jótállás mellett. Hajógyögek az összes vonalakra. Utleveleket Díjtalanul szerzünk be bárhová. Mielőtt másutt adná fel pénzét, kérdezze meg a mi árainkat.

Irjon, vagy jöjjön személyesen. Eladunk készpénz koronát a legelőbb árban. Üzletünkben azonnal átvetheti. Üzletfeleink kényelmére ezental vasárnap is nyitva tartunk 9-től 1-ig.

G. LÉVAY & CO. 3000-119th STREET, WHITING, IND.

MINDEN MAGYAR OLVASSA EL EZT.

Személyesen szeretnék beszélni minden magyarral, férfival, vagy nővel, aki krónikus, ideges, vér, bőr, vagy komplikált bajokban szenved, vagy akinek a gyomra, veséje, vagy mája beteg. Annak a tapasztalatnak, amelyet e bajok körül 17 éves orvosi és sebészeti gyakorlatom alatt szerzetem, úgy nékni, mint férfiaknál, nők veszik hasznát, mert én személyesen gyógyított minden esetben Önöket. Ha a betegsége máshol gyógyult nem nyerhetett, ezért elkezdtem elolvasni és már fel akar hagyni a reményvel, jöjjön, megvizsgálom ingyen és elmondom a véleményemet és megadom a tanácsomat.

KÉTELKEDIK ÖN? A baja minőségű? Milyen? Vannak máshol birtokolt, melyben hála beszél? Vannak ideges bántalmak, melyek sem szűnnek, csak a nyugtalanság diktálnak, vagy orvosságok? Mennyit az egészségi állapota? Szorodni reményben, háttérben, érzékelésben, testében, szédülésben, orv. torok, vagy fejhurubant, csak a jelek legelőbbre a hanyatló egészségnek az előjele. Ez az kedves levelem el. Igen sok páciens volt már hosszú évek tapasztalattal. Jöjjön el, hád lassan, hogy mit tehetek az érdekében. Ha nem tudok önön segíteni, ezt nyilván meg írom mandátum formájában. A modern tudományra szerzők használták sok ezer operált test már felismerve. Az én rendelés a legmodernebb vizsgálatokkal és gyógykezeléssel van felszerelve, amelyek gyógyulást adnak ott is, ahol máshol hiába kísérleteztek. Jegyzze meg, tudom és vizsgálati ingyenes. Halogassa elmagyarázása, vagy rossz levelem vasárnap is. Ha egy tapasztalt és jól felszerelt orvos van szívesen, jöjjön anonnal. DR. RUSSELL Rendelők érik naponta délelőtt 9-től este 9-ig. Vasárnap délelőtt 9-től délután 2-ig. 176 EAST JEFFERSON AVE., egy ajtó balra Woodwardnál, DETROIT, MICH.

A TANTÓNÓ GYILKOSAI

Maude Tabor halálának ti- tokzatos körülményeire kezd világosodni derülni.

Letartóztatták a meggyil- kolt leány anyját és bátyját.

LAWTON, MICH., dec. 8. — Miss Maude Tabornak, a meg- gyilkolt lawtoni tantónőnek gyilkosairól valószínűleg hamarosan lerántják a leplet.

Californiában letartóztatták a meggyilkolt leány anyját és bátyját, Walker O. Tabor, a ki Yreka helységben tartóz- kodtak.

Walker O. Tabornak a fel- sége, érdekes vallomást te- nem lévén tudomása arról, hogy anyósát és férjét elfog- ták, annak a véleményének adott kifejezést.

Elmondotta Mrs. Tabor, hogy 1916-ban egy fiú, aki rokona a családunk, felkereste anyósát, akit Maudeval egy szobába zárkörva talált.

Három hónappal ezelőtt az anyós, Mrs. Tabor szerint, el- utazott Glendive, Mont.-ba, a hol ő annak idején laktak.

Az anyós titkáról tudott Mrs. Tabor anyja is, aki meg- erősítette a leánya vallomását.

Walter Tabor erősen tagad- ja, hogy megölte volna a hu- gát, sőt azt is, hogy tudomása lett volna arról, hogy a pincé- ben van elrejtve a holttest.

Kijelentette, hogy ártatlansá- gát bizonyítani tudja, ennél- fogva szívesen visszatér Law- tonba.

Miss Maude Tabor anyja nem tett még vallomást.

A DUNAHAJÓZÁS SZABA- LYOZÁSA.

Az egész hajózás központja Budapest lesz. — A szénké- rőt is sikerült kedvezően megoldani.

Mint a bécsi lapok megemli- tik, Budapesten hamarosan ked- vező eredménnyel végződnek az azok a tárgyalások, amelyeket a Dunagőzhajózás kérdésének megoldása végett tartottak a magyar fővárosban.

A szénkérdést sikerült meg- oldani, annál is inkább, mert a tata-tóvárosi és a salgótarjáni csónakgyárak hozzáadta elegendő a Dunagőzhajózás céljaira.

A hajópark felosztása kérdé- sében szintén létrejött a meg- egyezés. A gőzhajózás a jövő szezonnal már teljes erővel meg- indulhat.

Az egész Dunagőzhajózás köz- pontján és a forgalom bázisul Budapest van kiszemelve, amely városnak ez a körülmény kiül- lően nagy fontosságot fog majd kölcsönözni.

A VESEBAJ JELEI

a hátfájás, derékfájás és általános elgyengülés. Ilyenkor ne szaladjon fűhöz-fához, hanem forduljon egyenesen hozzánk és rendelje meg az egész világon ismert

UROSEL

vese és szervezet rendbehozót, amely akkor is hasz- nál, hogyha baja már idült. Egy adag \$1.00, hat adag, teljes készlet \$5.00. Egyedül készíthető a

szent háromság főgyógyvertár

A BOGALUSAI VÉRENGZÉS

Letartóztatták tizenhárom rend- őrt gyilkosság vádjá alatt. — A vádlottak közt egy volt kapitány is van.

A polgárság örömmel adott biz- tosítékot a vádlottakért.

FRANKLINTON, LA., dec. 8. — November 22-én történt, hogy Bogalusában rendőrök agyonlőtték Lum Williams gar- ázstulajdonost és munkásve- zért, mivel nem volt hajlandó kiadni egy néger munkást, akit bolshevik tanok terjesztésével vádlottak. A rendőrök és az amerikai ligatagok valóságos golyózáport zúdítottak a garáz- ra, ahonnét állítólag viszonoz- ták a tüzelést, de a csata ered- ménye az lett, hogy Williams és négy más munkásvezér hol- tan maradt a garázsban.

Williams öccse most gyilkos- ság vádját emelte tizenhárom rendőr ellen és elfogatta valamennyit. A vádlottak közt van Jules LeBlanc, aki mint kapitány részt vett a világháboru- ban.

A vádlottakat különvonton szállították a helybeli börté- be, majd bíró elé állították set. A bíró fejeleték 40,000 dollár, összesen 520,000 dollár biztosíték alá helyezte őket. Mi- vel több mint 100 vagonos bogalusai polgár vonaton, auto- mobilon követte a vádlottakat Franklintonba, hogy biztosíték- tessen le értük, könnyű volt mind a tizenháromnak szabad- lásra kerülni az ügy tárgyalásá- gáig.

A MICHIGANI VALASZTÁSI BOTRÁNY.

Nyolc embert, akit vád alá he- lyeztek Newberry szenátor megválasztásából kifolyólag, nem találnak.

GRAND RAPIDS, MICH., dec. 8. — A szövetségi depury marshallok kézbesítették már a bírói idézéseket azoknak, akit- ket Truman H. Newberrynek Michigan állam szövetségi szen- átorává történt állítólag tör- vénytelen megválasztásából ki- folyólag vád alá helyeztek. Nyolc kivételével az összes idé- zéseket átnyujthatták. Hogy ki az a nyolc, akit nem találtak meg, nem hozták nyilvánossá- ra. Azt hiszi a bíróság, hogy az illetők rövidesen visszatér- nek.

Szombaton, amikor bezárult a törvényszék, a 135 vádlott közül nyolcvankilencet már elő- állították. Csak kettő vallotta magát bűnösnek, míg a többiek vagy nem bűnösnek vallották magukat, vagy pedig megta- gadták a nyilatkozatot. Husz vádlott, köztük New- berry szenátor és főkortesei, tudomásul vették az idézés s hétfőn jelentek meg a bíró előtt.

KISEBB UJSÁGOK.

Anthony kansasi képviselő ja- vaslatot nyújtott be, hogy korlátozzák a lapok és folyó- iratok terjedelmét.

WASHINGTON, dec. 8. — Anthony kansasi republikánus képviselő javaslatot terjesztett a képviselőház elé avégett, hogy 1921. július 1-ig korlátoz- zák az Egyesült Államokban megjelenő lapok és folyóiratok terjedelmét az újságpapír hiány enyhítésé végett.

A javaslat szerint a napila- pok nem lehetnek 24 oldalnál nagyobbak, a vasárnapi kiadá- sok nagysága csak 36 oldal- lenne. A heti és két heti folyó- iratok nagyságát 75 oldalra, a havi folyóiratokét pedig csak 100 oldalra szabná Anthony.

A gyilkost a közelben keres- ték s házkutatást tartottak a lelkes otthonában is. A padlá- son nagy meglepetésre megta- lálták úresen Glenn pénztárá- ját, valamint a ruháját is.

A lelkes, aki egyedül lakik a házban, nyomban letartóztát- ták. A hatóság titokban ászá- lította Marksberryt a coving- toni börtönbe, mert attól félt, hogy s bosszuszomjas polgár- ság megincseli.

Marksberry, aki azt állítja, hogy farmer és lelkes, tagad- ja, hogy része volna Glenn meggyilkolásában. Úrvét fel-

VIDÁM ÉS JÓKEDVŐ LESZ,

semmi sem fogja elszomorítani, kedvetlenülé tenni, nem lesz le- hangolt, életunt, nem lesz ideges, ha belső szervezeteinek műkö- déseire vigyázn fog. Amint az ember vigyáz, hogy legyen egy betevő falat a szájába, épp oly fontos, sőt még fontosabb, hogy a gyomorból a visszamaradt sarat valamiképpen kitakarítsa és adjon helyet más tápszernak.

A VALÓDI ÉS LEGJOBB EGYEDÜLI HAZISZER ERRE A CÉLRA A VILÁGHÍRO

ROLAX

gyógygyökörka, mely teljesen ártalmatlan, növényi alkotrésze- kből van összeállítva. Hatása biztos, nem mar, egyáltalán nem okoz fájdalmat. Felsőutaknak, gyermekeknek és csecsemőknek egyaránt jó és hasznos. — Küldjön be egy dollárt még ma és gratuláljon meg jó hatásáról. Levélét címezze így:

RÓTH SÁMUEL MEGVÁLTO GYÓGYTÁRA 129 AVENUE A., Cor 8th St., Dept. B. NEW YORK, N. Y.

Carpentier győzelme.

A francia ökölbajnok könnyen leverte angol versenytársát. — Az első roundban leütötte.

LONDON, dec. 8. — A Hol- born stadiumban csütörtökön este ment végbe az szenzációs mérkőzés, amely hivatala volt- eldönteni, hogy George Carpen- tier, a franciák rettegett ököl- bajnoka marad-e, vagy Joe Becket, az angol ökölbajnok lesz-e Európa nehézsúlyu baj- noka.

A nagy kérdés hamar eldőlt. Carpentier hetven másodper- nyi küzdelem után leütötte az angol bajnokot. Az első össze- csapástól kezdve mindvégig Carpentier volt fölényben. Való- sággal záporoként hullottak rá ellenfele ökölcsepái, míg ő különösképen majdnem egyet se tudott ütni a francia bajnok- kon.

A nézőközönség soraiban ott voltak a parlament tagjai, Ang- lia perjei felelőséiükkel, még a walesi herceg, Anglia trón- örökösé se maradt el a szenzá- ciós mérkőzésről.

Visszaállíthatják a császárságot.

Németország beismeri, hogy könnyen megbukathatják a köztársaságot a császárság hívei.

LONDON, dec. 8. — Berlin- ből érkezett szikrafévátér szer- int a német kormány osztja Philipp Scheidemannnak, a volt külügyminiszternek véleményét, amely szerint könnyen megte- lehet, hogy a köztársasági kor- mány ellen sikeres harcot kez- denek a császárság hívei, a kiknek az a körülmény kedvez legfőképpen, hogy a szövetség- sek túl szigorúan bánnak el a fiatal köztársasággal.

A fávírtat szerint a vitás kér- dések gyors elintézése és a bé- keszerződés életbe lépését ve- hetsi csak elejét a császárpárti törekvések sikerének.

GYILKOSÁGGAL VADOLT LEIKÉSZ.

Attól félték, hogy megincseli a feldühödött polgárság.

MAYSVILLE, KY., dec. 8. — A napokban történt, hogy Jesse Glenn, a maysvillai vagyo- nosabb polgárok egyike titokza- tos körülmények közt eltűnt. A nyomozás során ráakadtak egy frissen ásott gödörre Thomas Marksberry lelkes lakosának a közelében. Kistájk a gödört és megtalálták benne Glenn meztelen holttestét. Megállapí- tották, hogy Glenn gyilkosság- nak esett áldozatul, s holttest ugyanis fel volt darabolva. A fej, lábak és karok a törzs mellett hevertek s a törzsrel együtt egy zsákban voltak.

A gyilkost a közelben keres- ték s házkutatást tartottak a lelkes otthonában is. A padlá- son nagy meglepetésre megta- lálták úresen Glenn pénztárá- ját, valamint a ruháját is.

A lelkes, aki egyedül lakik a házban, nyomban letartóztát- ták. A hatóság titokban ászá- lította Marksberryt a coving- toni börtönbe, mert attól félt, hogy s bosszuszomjas polgár- ság megincseli.

Marksberry, aki azt állítja, hogy farmer és lelkes, tagad- ja, hogy része volna Glenn meggyilkolásában. Úrvét fel-

MARKSBERRY, aki azt állítja, hogy farmer és lelkes, tagad- ja, hogy része volna Glenn meggyilkolásában. Úrvét fel-

ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

DR. ALBERT F. SNELL a cincinnati Snell-féle magán- szanatórium tulajdonosa Clevelandban, Ohio, lesz, a clevelandi irodájában, 80 Public Square alatt kedden december 16-án és itt fog maradni keddig, december 23-ig.

EGY HÉT OSUPAN.

Dr. Snell a férfiak, nők és gyer- mekek mindennemű krónikus baj- jait és rendellenességeit gyógyke- zeli.

Különös figyelmet fordít a buru- tos bántalmakra, és gyomorbetegsége- k, a hurutos bántalmak, a jöjjön és vizsgálata meg magat, a betegnek éljen a most nyitott kedvező alkalommal. Határozza el magát hamarosan. Ha a bejárn segíteni lehet, Dr. Snell ezt nyíltan megmondja Önnek, ha nem lehet rajta segíteni, ezt sem hallgatja el. A beteg férfiak és nők bizalommal keressék fel ezt a specialistát.

Ha reumája, ideggyengesége, széd- ülés, láb, vagy kizárganata van, ha a májnak van baja, ha a szíve beteg, ha idegét kimerültek, vagy ha bármiféle emésztő kór bántja, ha az arca sápadt, ha szédül, ha rossz az emésztése, ha székrekedése van, ha gyomor, bélbántalmat, vagy nehéz kórja van, kérje ki Dr. Snell tanácsát.

Asszonyok,

akik ideges fejfájásban, melabus- ságban, háterincbántalmakban, a vagy különleges bajokban szenved- nek, avagy bármilyen bántia is az egészségüket, bármilyen nő nemmel járó betegséget, avagy rendellenes- ség, keressék fel ezt a specialistát. Medence és méhajoktat operáció néi gyógyít. Ha medence, vagy mé- ajok, aranyér avagy sárv esé- tében mások azt ajánlják, hogy operáltassa meg magát, ne tegye ki magát a kés által okozható ve- seztelennek addig, amíg ezzel a specialitával nem beszél.

Idős és fiatal emberek.

Bármiféle bajban is szenvedne- nek, akármilyen régi legyen is az, ha a jövőendő egészsége és boldo- sága forog kockán, keresse fel ezt a specialistát.

Bármilyen legyen is a baja, nem ha- tároz, az sem határoz, ha másho- nan elrettentő dolgokat hallott a baja felől, az sem határoz, ha a bejárt gyógyíthatatlannak mondták. Jöjjön és kérje ki e kiváló orvos tanácsát és, ha a legkisebb remé- nye is lehet, ő meg fogja a re- ményt valószínű és ő gyógyke- zése visszaszítja az egészséget, munkaképességet, boldogságot.

Különös figyelmet fordítanak a vér, urina, köpet vegytani és mikro- skopos vizsgálatára és azokra a betegségekre, akik ideg, avagy elme- bajokban szenvednek. Leveleket ide címezzen:

DR. ALBERT F. SNELL 80 PUBLIC SQUARE CLEVELAND, OHIO

BÁNYASZETRAJK KÉSZÜL FRANCIAORSZÁGBAN.

A bányászok kijelentették, hogy letessék a csákányt, ha nyug- díjukat nem emelik fel.

PÁRIS, dec. 8. — A bányász- szövetség határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimond- ja, hogy február 10-én országos sztrájkot rendel el, ha a kor- mány nem teljesíti azt a köve- telését, hogy a bányászok nyug- díját 1080 frankról 1500 frank- ra emelje.

A bányászok kívánságát a na- pokban összeült új képviselő- ház elé terjeszté a kormány.

Utolsó alkalom hozzájutni ezen remek MAGYAR LEMEZEKHEZ

Az alábbi lemezeket többé nem készítik s ha ezek elfognak, többé nem lesznek kaphatók s tekintve, hogy ezen lemezekből nincs nagy raktár, figyelemztetjük, hogy vegyen ezekből nálunk, minél előbb, mivel csakis a mi 25-ik utcai üzletünkben kaphatók ezek.

- E 281 Ha majd egykor kis angyalom Csárdás
E 282 Ritka Buza "Edna" Mazurka
E 286 Egy rózsaszál
E 293 A városág felvonulása "Vig özeveg" Keringő
E 296 Elmelegék ablakok előtt Gőze Nóták
E 301 Elmelegék a templom mellett Sólom madár
E 302 Elárgult a fa levele So'ne ganze kleine Frau (Polka)
E 304 Nyisd ki babám az ajtót Musiky, Musiky
E 305 Száz szál gyertyát The Jolly Coppermith Rózsabimbó és a méh
E 312 Holdvilágos, csillagos az éjszaka Mi füstölög?
E 319 Fekete szem északja Az én papám
E 320 Dunahullámok Talpra Magyar
E 322 Chave March
E 324 Ha kimegyek a temető árkába A faluban a legvárobb
E 267 Lokaszták már a rétet
E 267 Visszhang az erdőből Titkos kérdés keletkezik
E 268 A Szabadság Harangja! Edes anyám rózsafája
E 269 Annona
E 270 Este későn nem jár hozzám
E 270 A boldog Heine
E 272 Rongyos csárdá két oldalon ajtó
E 272 Lokaszták már a rétet
E 273 A legjobb francia induló
E 273 Monte Christok remek keringő
E 274 Nincsen annyi tenger csillag az égen
E 274 Minerva
E 276 Egy csillag sem ragyog fent az égen
E 276 Rákóczi Kuruc Nóták
E 276 Durbin's sógor, mint főkortés
E 276 Egyetemi induló
E 276 Nem tud senki semmit róla
E 785 A Casp utcán végek végig
E 786 Le Serenade, remek keringő
E 787 Nincs a földön olyan édes érzelme La Palome; remek zene egyveleg
E 788 Egyveleg
E 789 Kimegyek a temetőbe ma este
E 789 Magusan repül a daru
E 789 Remek tánc
E 913 Volt egyszer egy kis leány
E 913 Csóokban van az ifjuság
E 1094 Kéves a mi részünk
E 1094 Imádom a néket
E 1095 Csetaká Réát
E 1095 A kalapom nem sallangos fajta
E 1096 Spanyol Terzett
E 1096 Ezasjas nyavalyás
E 1097 Csók kettő
E 1097 Gyönyörü lecseszert leptom
E 1099 Didi keringő
E 1099 Oh Mari
E 1102 Az Alföldön halászegény
E 1102 Egy vig szánkázás
E 1104 Nékem olyan asszony kell
E 1104 Nem hallottam ilyen bus harangszót
E 1106 Várlak, várlak, karom reszdek Szabad a madárnak!
E 1220 Szakadozott rongyvonódat
E 1220 E faluban boldogságot kerestem
E 1288 A faluban boldogságot kerestem
E 1288 Erdő, erdő, csárdás
E 1291 Csárdás Egyveleg
E 1291 Egy életet nem ér szás lány
E 1511 A faluban vigan muzsikálnak
E 1511 Zug a vihar
E 1538 Hej, hogyha egy cigányrajkó
E 1538 Künn a pusztán szántok-vevek
E 1844 Egy nyugalmas vendéglői szoba
E 1844 A huszár kardja
E 2568 Nem nyulvisz a baka szíve
E 2568 Marka Gyurka
E 3107 Van egy kívánságom
E 3107 Tulipános dal
E 3108 Barna Sári tragédiája
E 3108 Egy gyönge pillanat

SVEHLA Zeneháza

KÜLÖNLEGES AJANLAT

A zongora készítő sztrájkja következtében, kiárusítjuk az egész raktáron lévő, kitiűgő zongorákat, önműködő zongorákat készpénzen igen alacsony árban. Csak néhány van raktáron.

1872 WEST 25th STREET, CLEVELAND, OHIO

A LIBERTY BOND TOLVAJT ELFOGTÁK

Elias Tieman tizenhét éves bank-kifutó-fiu lopott el egy new yorki bankból \$2,000 dollárt.

Detroitban csípték el a fiatal tolvajt. — Büntetésre is kéreze karált.

DETROIT, MICH., dec. 8. — Még szeptemberben történt, hogy New York egyik bankjá- ból elloptak \$2,000 dollár ára Liberty Bondot és más érté- k-papírt. A tolvaj, akit ország- szerte nyomoztak, Detroitban kézrekerült. Nem más, mint Elias Tieman, egy tizenhétéves fiú, aki kifutó volt egy new yorki bankban.

A tolvajnál megtalált a rend- őrség 13,000 dollárt Liberty Bondokban. A fiú beismeré a tolvajlást s bevallotta, hogy vagy tizenöt ezer dollár értékű Liberty Bondot és más érté- k-papírt a floridai Palm Beach- ben rejtette el.

Tiemannal együtt fogságba került egy Osztovcics István ne- vű new yorki pincér is, aki va- lószínűleg cimborája volt a banktolvajnak, mert együtt utazott Tiemannal a tolvajlás óta a együtt költöztek el a szákmány hiányzó részét.

A rendőrség szerint Tieman elmondotta részletesen, hogy

Mihók vakultak meg szálta, hogy nem kezeltekk szemek- ket jó szemorvossal, vagy nem használták jó szemorvosot. Van-e az Ön szemének valami baja? Ha igen, rendelje meg az "Előre" nevű szemorvosot, amely csodával határos. Ezen kitűnő orvosság gyógyít mindenféle szembetegségeket, trachomát, szemhélyt, szemgyulladást, vörösséget, könnyezést, medve- hályogot, szemeket, szemzsevegést, fátýkát és fehér foltot, árpás szemeket. Ezen csoda szemorvoság már ereket meggyógyított.

Egy nagy üveg \$1.50, azonos 10 cent. Postán küldve 10 centtel több. Gyors és pontos kiszolgálás. Kapható a főtárlatnál:

JOSEPH KISS 274 BARTHMAN AVE., COLUMBUS, OHIO

HA érzi, hogy meghülés előtt van, helyezzen egy kevés Turpót orrába, dörzsölje meg orrát, homlokát és egy csöppnyi Turpót tegyen a szájába is.

Rögtön érezni fogja, hogy Turpo behatol a legfontosabb testrészeibe. Kámfor és mentol azonnal hűsít- tenni fogja egész fejét és megszün- teti a fájdalmat.

Tapsztantni fog- ja azt is, hogy a turpentine a hűléssel járó tompa érzéseket megszünteti. Patikájában még MA vegyen egy 30 centes tégely- lyel. 60 centes tégely is kapható.

AMERICAN SALES CO. 429 East 16 St., Dept. 58. NEW YORK, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MAGYAR ÜNNEPÉLY BOSTON VÁROSÁBAN.

A Hungarian Welfare Club nagyszabású estélye. — Óriási sikert arattak a magyar népdalok és a csárdás.

Fényes ünnepség zajlott le november 26-dikán Boston városában A Magyarországi segélyezésére alakult amerikai bizottság, a "Hungarian Welfare Club" segítségével nagyszabású estélyt rendezett annak a mozgalomnak javára, mely a magyarországi éhező gyermekek megmentése érdekében folyik.

Az est fénypontjai közé tartozott Gallozzi szereplése, aki a budapesti zeneakadémia végzettségű és aki több opera áriát és dalt énekelt magyarul. Dr. Frank Chester, az Egyesült Államok egykori budapesti konzulja, valóságos magával ragadta a szép számú közönséget, amikor néhány magyar dalt eljátszott és elénekelt.

Az amerikai közönség részére legjobb látványosság volt azonban a "csárdás", melyet igazi, magyaros hévvel táncolt a válogatott társaság.

A nemes célra sok ajándék érkezett, melyek részben elárvereztek, részben kisorsolták a helyszínen.

A bostoni amerikai közönség a sikerült ünnepély után azt reméli, hogy a többi magyar egyetemen és szervezeteken követik a nemes példát és hasonló célú összejöveteleket rendeznek mindentől. Az ilyen estélyek rendezésével elérjük azt a célt, hogy az amerikai nép jobban megismerkedjen a magyar nép igazi tehetségeivel és jellemével. És ha megismeri, bizonyára meg is szereti.

ELHUNYT URIASSZONY.

Körömdy Tengerdy Juliának, Tóth János, amerikai magyar feleségének halála.

Peoria, Ill. — Nagy csapás sújtotta az elmúlt hónap derekán a közismert és közszeretőnek örvendő Tóth Jánost és családját: felesége, született Körömdy Tengerdy Ilonka, a szerető hitves és hűséges anyja, elhunyt.

A jobbélre zenderült magyar asszony a fájdalommal sújtott férj mellett öt gyermek gyászolja, a 17 éves Ilonka, a 16 éves Jolánka, a 14 éves Margitka, a 10 éves Janika és a 3 esztendő Erzsike.

A gyászolók seregéhez tartoznak még: Tóth József és családja, Imák Sándor és családja, Stüding János és családja és Juhász Imre és neje. A peoriai magyarok minden tagja ugyan csak ószintén fájjalja a nemes lelkű asszonynak elhunytát, aki példaképe volt a szerető hitvesnek és a gondos anyának.

A távoli Californiában, Los Angelesben, dr. Körömdy Lajos nagybirtokos unokahúgát gyászolja, míg az óházában a következőknek vízi majd a hirt a szomorú levél:

Körömdy Tengerdy József és Gyula malomtulajdonosok, Partosia, Somogy, az elhunyt öccsét és fivérét, Körömdy Tengerdy Juliát, az elhunyt nővérét és lányait: Julicát és Terát, dr. Jobst László ügyvéd, Pécs, Ekes Károly uradalmi intéző és családja, Sat. Miklós, Somogy, és végül az elhunyt özvegye és anyósa: Tóth István földtulajdonos és neje, született Lukács Juliánna, Okörög, Baranya megye.

PENZKÜLDÉS ÉS PENZBEVÁLTÁS a legelősebb napi árfolyam mellett. HAJÓJEGYEK EURÓPÁRA. Ha nincs utlevél, forduljon hozzánk. TRANSATLANTIC EXCHANGE INC. 203 - 10th AVENUE, CLEVELAND, O. NEW YORK, N. Y.

ORSZÁGSZERTÉ GYÜJTENEK.

Minneapolisban is megalakult az az egyesület, melynek célja a magyarországi éhező gyermekek segítése.

Minneapolis, Minn. — Amerika minden részében megindultak már a magyarok, hogy jelét adják annak, nem feledekeztek meg szenvedő, vérző szülőházaik éhező népéről. Minneapolis magyarsága is állandó egyesületet alkotott, melynek célja és feladata a magyarországi testvéreiké. Az egyesület élén a következők állanak: elnök J. Vermes, alelnök: B. Weiss, titkár: Bert. O. Solender, pénztáros: E. Sirmay és elnökök: M. Rosenfeld, J. Weinberger, B. Herskovits és Mrs. A. Angel. A bizottság azonnal erősen hozzáfogott a munkához és rövid pár nap alatt tekintélyes összeget szedett össze. Később a gyűjtést kiterjesztik a ruhanevelőkre is és azon dolgoznak, hogy minél nagyobb mértékben, minden faji, vagy felekezeti különbség nélkül, szolgálják Magyarországot szerencsétlen sorsra kárhoztatott népének segítségére.

Az eddigi adakozásokat a következőkben tünteti fel Bert. O. Solender, a bizottság titkára:

- Edmund Weiss \$25; Béni Weiss \$25; Bert. O. Solender \$10; Mayer Lindenbaum \$10; Y. E. Kaiser \$10; Sam Lobo-witz \$10; Ignátz Vermes \$5; M. Rosenfeld \$5; Philip Katz \$5; E. Sirmay \$5; Albert Angel \$5; Abe Weiss \$5; Mrs. Albert Angel \$5; Mrs. A. Brown \$5; Anton Moldo \$5; Charles Klein \$5; B. Klein \$5; H. Farkas \$2; H. O. Solender \$2; Louis Lindenbaum \$2; Mrs. A. Weiss \$2; B. Herskovits \$2; M. Herskovits \$2; Harry Sabo \$2; Louis Rice \$2; A. Podosin \$2; A. Seifler \$1; Mrs. Ester Geunth \$1; Charles H. Goodman \$1; Mrs. M. Klein 25 cent.

AZ ÉHEZŐ GYERMEKEKÉRT.

Gary, Indiana magyarsága 420 dollárt küldött eddig az éhezők segélyezésére.

Gary, Ind. — Gary, Indiana-ban nagy lelkesedéssel kezdte meg a gyűjtést az amerikai magyarság a magyarországi éhező gyermekek megmentése érdekében. A mozgalom élén dr. Péder Vilmos, az amerikai magyar közéletnek régi kipróbált, odaadó harcosa áll és jelentős részben neki is köszönhető a díszes eredmény. A garyi magyarság nevében 420 dollárt és 75 centet küldött dr. Péder a new yorki bizottságnak. Ebből az összegből 111 dollárt és 75 centet tesz ki a Szent Imre hitközség gyűjtése, melyhez a következők járultak hozzá:

- \$20-t: Oltár Egyet. \$25-t: Tóth P. József, \$5-t: Gaga János. \$3-t: Faragó József. \$2-t: Bereznai Mihály, Botos Elek, Juhász János és neje, Kelnér Béla, Lengyel György, Ráver István. \$1-\$1-t: Balogh Jánosné, Bérés János, Beluscák Jánosné, ifj. Botos Elek, Brunyánszki István, Brunyánszki Margit, Christy József, Csóka József, Dankó Sándor, Feterik Mihály, Holik András, Horváth Mihály, Kapin Lászlóné, Kárász Ferenc, Kisner Adam, Knével Józsefné, Lakatos János, Magyarics József, Markos István, N. N., N. N., Nagy Mária, Nicora János.

SZENT ERZSÉBET

TÜDŐ-BALZSAM KÖHÖGÉS, FULLADÁS, NEHÉZ LÉLEGZÉS, REKEDTSÉG, HÜLÉS ELLEN.

Üvegje 1 dollár 10 cent.

Csakis e cimen kaphatja:

SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

9115 Buckeye Rd Cleveland, O.

Opalkó Andrásné, Pupa János, Rehó János, Shimkó Mihály, Shimkó István, Steffán György, Szentosi Mihály, Szigeti Mária, Szatmari Lászlóné, Szoták András, Sipos Gyula, Tampi György, Tornai Veron, Tóth Mihály, Varga János, Vas Vince, 50-50 centet: Bérés Jánosné, Bérés József, Shimkó Gyula, 25-25 centet: Banesi Ethel, Bérés Jancsi, Bérés Jóska, Dankó Juliska, Lengyel Dani, \$5-t: Tyuty Péter.

A "GYIMESI VADVIRÁG" FINNUL.

Fairport Harbor, O. — Érdekes színelőadás volt november 30-án Fairporton. Géczy István híres darabját, a "Gyimesi vadvirág"-ot adta elő a fairporti finn ifjuság finn nyelven.

A csárdást oly roppogósan járták, a darabban előforduló dalokat olyan magyaros lélekkel dalolták a magyar ruhába öltözött finn leányok és fiúk, hogy a színelőadás jelen lévő magyarokat meglepte.

Hiába! Igazuk van a tudósoknak: rokonaink a finnek.

MIEZ?

Ez a rajz a hazai 14 karátos arany próbajelzésnek 100-szorosan nagyított képe. Minden hazai arany ékszerben, órában, órálcímében, függőben, énekek a próbának kell lenni. Most jelent meg a legújabb 1920 évre szóló nagy képes aranyjelzőm, mindenféle valódi hazai ékszerrel, tájékoztatóról és szípképről, minden más hazai különlegességről.

Kérje ezt a nagy képes aranyjelzőt, bárholva ingyen küldöm.

AMERIKA LEGNAGYOBB MAGYAR ÁRUHAZA. EMIL NYITRAY 224 EAST 19th STREET NEW YORK, N. Y.

MILWAUKEE HIREK.

Közl: Bolesnay Ferenc.

LENPEL MÁTYÁSÉ HALÁLA.

Milwaukee, Wis. — Nagy csapás érte egy a helybeli magyarság között közkedvelt honfitársunkat, Lempel Mátyást, ugyanis december 1-én a kora reggeli órákban, alig két napi betegség után hirtelen meghalt szerettét neje. Szombat reggel a megboldogult asszony agy-szűjtést kapott és lassan két napi alvás után eltávozott örök nyugvára. Ez a hirtelen távozás szegény férjét nagyon le-sújtotta, mert teljesen váratlan következett be. A boldogult halott a somogygyeji kapovári illetőségű, szül. Ferber Katalin volt és 9 évvel ezelőtt jött Pécsről Milwaukee-be, ahol itt megismerkedett kedves fér-jével és most már 8 éve a leg-boldogabb házasságban él vel-e.

Temetése nagy részvétellel folyt le december 3-án reggel a 12 és Galena utcán lévő te-metkező vállalat helyiségéből a St. Joseph róm. kath. templom-ban pedig gyönyörű szép szer-tarással becsusztatott el a ked-ves halottat, földi maradványai pedig a Holy Cross temetőben helyezték el örök nyugalomra. A boldogultan férj ezután is közzünetét fejezi ki az összes résztvevőknek azért sok szép virágkuduményekért, amit küldtek a kedves halottnak.

SOK LEVÉL ÉRKEZIK AZ ÓHAZÁBÓL.

Milwaukee, Wis. — Az itte-ni póstahatóságok ezennel felkérték, hogy értesítem a helybeli magyarságot, hogy tu-dassák velük a pontos jelenlegi címüket, mert bizony nagyon sok levél nem kézbesíthető mi-vel rosszul vannak címezve, azaz még a régi címre pönnök és így mindenki nézzen utána, hogy a póstát értesítse cím-változásáról. Aki a West Side-on lakik az jelentkezhetik Belez-nay irodájában is úgy éimét, mi-vel ő azokat a rendes helyen kézbesíteni fogja.

WEST VIRGINIAI HIREK

Közl: Andreánszky Gyula, a Szabadság West Virginia, Vir-ginia és Kentucky-i képviselő-je./Cime: Box P. Catlettsburg, Ky.

HAZAI LEVÉL.

Itteni cím kell.

Saltzer János közismert ma-gyar üzletember Appalachia, Va.-ba levelet kapott az óha-zából még pedig Hevesmegye Kerecsend községből arra kéri benne Závoczki Sándor, kö-zönlé férje címét. Aki ismeri és tudja Závoczki Sándor cí-mét közöljék vele, hogy kérje el a levelet Saltzer Jánostól.

KERESZTELŐ.

Rawl, W. Va. — Bihar-megye nagyléti születésű Egri József magyar bányász a Bés-Bodrogmegye óbecsei születésű neje, Porteleki Viktória egy kedves kis leány gyermekkel ajándékozta meg. Az újszülöt-t Erdélyi János Pocahtontas, Va.-i ref. felkészzel Ast Jakab és neje, Berena Erzsébet ke-reszteszték meg. A keresztes-telési ünnepélyen Szaniszló András és neje, Girhiny Já-nos és neje (Gates, W. Va.), Varga Mihály és neje köz-szert magyar református (Wil-liamson, W. Va.), Hoffstetter Tivadár és neje, Torma József és neje, Pádár József és neje, Elég Ferenc (cut boss), Lau-esalszki János, Kolmár Lajos, Nagy András, Hegedűs Bert, Lóczy István, Csikos Miklós, Molnár András, Csomós An-drás, Papp József, Szécsi Kál-mán, Kvász István és Jakab Lajos voltak jelen. A szünni nem akaró mulatsághoz a zenét Deák István (Gates, W. Va.) adta, Kiss György pedig au-tomobiljával hordta össze és vi-te szét a vendégeket. A keresz-telési ünnepély 69 óran keresz-tül a legjobb kedvben folyt mindaddig, míg csak a mulató-

REGÉNY.

WINNETAU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACSKOK FŐNÖKE

Ott bizonyára azokkal az india-nokkal hadakozik, akiket ara-boknak neveznek. Ez az ember onnan kapta "Shatterhand" nevét, hogy pusztá öklével könnyű szerrel képes ellenet leteríteni; már nagyon sokszor megverte. De nézze csak meg az őn kezeskét! Olyan fehé-ran és gyengédek, mint egy ladynek kezei és azonnal meg-váltszik rajtuk, hogy őn csak papprossal foglalkozik és nem volt kezében más fegyver, mint a ludtoll. Vegye szívére taná-esomat, Sir, és térjen vissza az öreg Germanybe! A mi Nyu-gatunkra nem való ilyen gent-leman!

Ezzel a figyelmeztetéssel be-fejezte a beszélgetést és én se tettem semmi kísérletet arra néve, hogy újfent megkezd-ém az valóban ugy volt, hogy én azt mondtam Sans-earnak, hogy később a Szaharába me-gyek.

Atutaztunk Sherman állomá-son; aztán ismét beült az éj-szaka. Az első állomás, melyet a másnap reggeli világításban megpillantottunk, Rawlins volt. E helység mögött pusztá, kop-pár hegyvidék következett, melynek egyetlen növényzetét az artemizia-bokor képezi, rop-pant nagy, terméketlen terület, minden élet nélkül, folyók és patakok nélkül, igazi hegyi Szahara, nem tartkiva semmi oázistól. Majd vakító fehér fé-nyű a talaj a benne levő alká-liaktól, majd gázosan, melank-holikus hatást kelt ez a sivat-gy, melyet csupasz lejtők, kop-pár szakadékok és meredek ligyalak alkotnak, melyeket a vihar, a zuhatag és a villám széthasogattak.

Ezen a szomorú vidéken fek-szik a "Keserű patak" állo-más, de itt patakról szó sincs, mert a vizet hetven mérföldnyire elviból kell idehozni. És mé-gis egykor itt is virágzó, talán nagyszerű élet lesz! mert ki-fegyhatatlan szentelések van-nak itt, melyek nagyszerű jö-vőt jósolnak a sivatagnak.

Atrobogtunk még a Carbon és Green River állomásokon, mely Omahától nyugatra 846 mérföldnyire van. A vidék szomorú egyhangúsága már megszűnt; újfent virágzó nö-vényzet következett és a ma-gaslatok is barátságos, üdítő-szint nyertek. Eppen egy felsé-ges völgyön rohantunk kereszt-ül és kijöttünk belőle egy sza-bad, sik rónára, mikor a gép ama megszagottot fűtyökét hallatta, melyek nagy veszélyt jelentenek. Gyorsan fölugrot-tunk iléleinkről, a fémek és a kárekék esikorogtak — a vo-nat megállt s mi gyorsan ki-grottunk a kocsikból a biztos földre.

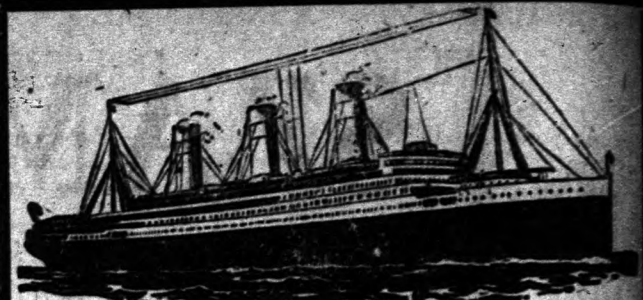
Ami most látnunk az vala-mi borzasztó volt. Egy mun-kás és tehervonatot támadtak itt meg és a vonal egészen be volt fedve ennek elégett s fé-lig megszenesedett roucaival. A támadás éjjel történt. A raiitroublerek fölszaktították a sineket s így a vonat kiskitott és a magas töltésről lezuhant. Hogy ekkor mi történt, el-gondolhatjuk. A szerencsétlenül járt vonatnak még csak vasal-kastrézeti voltak meg. Minden kocsiban, melyet kirabolnak, nagy tüzet gyújtottak és a ha-misban sok szerencsétlennék földi maradványait találtuk, kik már a zuhanásnál szeren-csétlenül jártak s akiket ké-sőbb a raiitroublerek megöl-ték. Egy élő se menekült meg. Szerencsére a nyílt vidék megengedte, hogy gépészünk meg idejekorán észrevegye a veszélyt, különben a töltésről

Tőlünk kaphatja azon Mosó-port, amelyre olyan régen várt. Nem kell szappan de még Mosó deszka sem. Mindezek dacára ruhája még az előbbinél is fehé-rebb és tisztább lesz.

Ez a 7-es esoda mosó por, a mely a legjobb a világon, nem-csak ruha mosására, hanem edény, padló soroláshoz is ki-tünő. Próbálja meg azonnal, nem veszt semmit, hanem megtudja a valódi. Próbá dobozzal az összeg elő-leges beküldése mellett 25 cent. Nagy doboz ára, amely egy-ne hány havi mosásfhoz elegendő 50c. Vízszűrővel együtt tucat ren-dezlés árán megvásárolható részle-nek. Küldje be rendelését e címre: THE 7 WONDER WASHING POWDER CO. 311 Maple St. Perth Amboy, N. J. 288-93

PENZKÜLDÉS

Ha pénzt akar küldeni Magyarországi bármely részébe vagy budapesti postatakarékba avagy bankba; Ha az 6-hasábe akar utasni. Mielőtt utnak indulna, forduljon bizalommal személyesen, levelelleg vagy sürgönyvel Mokray Testvérek állami felügyelet alatt álló pénzküldőkhöz. Utlevélet és az utasához szükséges iratokat megszeresszük. 150 Second Street, Passaic, N. J.

Az összes hajótársulatok meghatalmazott ügynökei vagyunk. Pénzt küldünk mindenhol a legelősebb napi árfolyam. Utazási engedélyeket beszerzünk. Alkiknek a svéd konszultustól utlevélet van, jöjjenek hozzánk bővebb felvilágosításért. NEMZETKÖZI HAJÓJEGY IRODA (International Steamship Agency) 9117 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

UTLEVELET szerzünk annak, akinek nincs. ENGEDÉLYT szerzünk annak, akinek utlevele van. HAJÓJEGYEKET eladunk az összes ROTTERDAMB induló HAJÓKRA. Németországon át Magyarországra. \$85.00 A VIZEN AT. RÉVÉSZ & SZÓKE 1445 Fullerton Ave. Chicago, Ill. MAGYAR HAJÓJEGYIRODA, BANK ÉS VÁLTÓÜZLET. PENZKÜLDÉS. PENZBEVÁLTÁS.

Pénzküldés teljes felelősség mellett. Seemann József. 228 SMITH STREET. PERTH AMBOY, N. J.

PENZT KÜLDÜNK TELJES JÓTALLASSAL. Magyarországi bármely részébe a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Postatakarékpénztár útján. Magyar Bankjegyek készleten. L. KAUFMANN & CO. Chicago legismertebb magyar bank, pénzküldő és közjegyzőirodája. 114 North LaSalle Street, Chicago, Ill. So. Chicago iroda: 9152 Exchange Ave. BÉCSBEN: I. ker. Wipplinger utca 30.

OLVÁSSA FIGYELEMMEL ÉS GONDOLKODJÉK. ELGIN NOVELTY CO. Dep. A25

